

Charakteristika útočníka z hlediska typologie a reality

Martin Tomášek

Bakalářská práce
2019

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky
akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Martin Tomášek**
Osobní číslo: **A16352**
Studijní program: **B3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Charakteristika útočníka z hlediska typologie a reality**
Téma anglicky: **The Characteristics of an Attacker in Terms of Typology and Reality**

Zásady pro vypracování:

1. Provedte kompilaci vámi shromážděných informací o útočnících v souvislosti s oblastmi komerční bezpečnosti s důrazem na policejní zprávy, soudní rozhodnutí, kvalifikační práce atd.
2. S využitím vybraných metod tipování útočníků, analyzujte formy a metody jejich útoku na zákonem chráněné zájmy, především z hlediska místa, času, vzdálenosti, použitých zbraní, vzhledu a komunikace.
3. Na základě analýzy vyhodnoťte rozšířené mýty o útočnících směrem k jejich profesionalitě, vybavení atd.
4. Na základě analýzy charakterizujte pravděpodobného útočníka působícího ve vybraných oblastech komerční bezpečnosti.
5. Navrhněte ucelenou charakteristiku útočníka a jednoduchou metodu jeho vytipování pracovníkem v oblasti komerční bezpečnosti s možným využitím v soudním znalectví a v práci orgánů činných v trestním řízení.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. ADAMS, Ronald J. Jak přežít v betonové džungli: (Street Survival). Praha: Armex, 2001, 357 s. ISBN 80-862-4419-9.
2. ČAKRT, Michal. Typologie osobnosti pro manažery: manažerské styly, rozhodování, komunikace, konflikty, týmová práce, time management a změny. 2., rozš. a přeprac. vyd. Praha: Management Press, 2009, 306 s. ISBN 978-807-2612-017.
3. DRBOHLAV, Andrej. Psychologie sériových vrahů: 200 skutečných případů brutálních činů sériových vrahů současnosti. Praha: Grada, 2013, 472 s. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4371-4.
4. GRUBER, David. Zlatá kniha komunikace. Ostrava: Repronis, 2005, 249 s. ISBN 80-732-9092-8.
5. NOVÁK, Tomáš. Testy osobnosti. Praha: Grada, 2004, 111 s. Psychologie pro každého. ISBN 80-247-0145-6.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Zdeněk Maláník, Ph.D.

Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání bakalářské práce:

26. července 2019

Termín odevzdání bakalářské práce:

27. srpna 2019

Ve Zlíně dne 2. srpna 2019

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D.
děkan

Ing. Jan Valouch, Ph.D.
ředitel ústavu

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně, dne

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Cílem této bakalářské práce je charakterizovat útočníka na základě analýzy soudních případů, kvalifikačních prací, policejních zpráv a různých internetových zdrojů. Na základě těchto poznatků vyvodit ucelenou charakteristiku útočníka s důrazem na jeho vzhled, motiv, počet útočníků a charakteristiku oběti. Nakonec vytvořit jednoduchou metodu, pomocí již by pracovník komerční bezpečnosti měl být schopen rozpoznat útočníka a zadržet jej dříve, než se útočník pokusí provést činnost, která by mohla danému podniku či společnosti určitým způsobem uškodit.

Klíčová slova: útočník, útok, oběť, zbraň, chování, charakteristika, motiv

ABSTRACT

The aim of this bachelor thesis is to characterize the attacker based on the analysis of court cases, qualification works, police reports and others internet source. On the basis of this knowledge, to draw a comprehensive characteristic of the attacker with an emphasis on his appearance, motive, number of attackers and characterization of the victim. Finally, create a simple method by which a commercial security worker should be able to recognize an attacker and detain him before an attacker attempts to perform an activity that might harm the business or company in question.

Keywords: attacker, assault, victim, weapon, behavior, characteristic, mainspring

Rád bych poděkoval své rodině a přátelům za podporu při studiu a tvorbě bakalářské práce. Speciálně bych chtěl poděkovat vedoucímu bakalářské práce Ing. Zdeňku Maláníkovi Ph.D. za cenné rady a připomínky, bez kterých by se tato práce neobešla.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

„Boj je podstatou života. Kdo nebojuje, nemůže ani zvítězit.“

Tomáš Baťa

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 ÚTOK	11
1.1 JEDNOTLIVEC, SKUPINA.....	11
1.2 NEOZBROJENÝ.....	11
1.3 OZBROJENÝ.....	12
1.4 NEPLÁNOVANÝ.....	13
1.5 PLÁNOVANÝ.....	13
1.6 ÚTOK V AFEKTU.....	13
2 ÚTOČNÍK	15
2.1 VZHLED.....	15
2.2 CHOVÁNÍ.....	16
2.3 POHLAVÍ, VĚK.....	16
2.4 DRUHY ÚTOČNÍKA.....	17
2.4.1 Zloděj, Lupič.....	17
2.4.2 Rváči a násilníci.....	18
2.4.3 Stalkeři.....	19
2.4.4 Vymahači.....	19
2.4.5 Zločinné organizace.....	20
2.4.6 Psychopaté.....	20
2.4.7 Teroristé.....	21
3 CÍL ÚTOKU	22
3.1 PŘÍLEŽITOST.....	22
3.2 OBOHACENÍ A USPOKOJENÍ.....	22
3.3 POMĚŘOVÁNÍ.....	23
3.4 BEZVÝCHODNÁ SITUACE.....	23
3.5 MSTA.....	24
3.6 ZÁVIST.....	24
3.7 DUŠEVNÍ NEMOC.....	25
3.8 PROSAZOVÁNÍ.....	25
3.9 SKUPINOVÝ ZÁJEM.....	26
3.10 STÁTNÍ ZÁJEM.....	26
4 OBĚŤ	27
4.1 VYTIPOVANÁ OSOBA.....	27
4.2 NÁHODNÁ OSOBA.....	27
II PRAKTICKÁ ČÁST	28
5 KOMPILACE NASHROMÁŽDĚNÝCH INFORMACÍ	29
5.1 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	29
5.1.1 Interview s osobami v oboru.....	36

5.2	POLICEJNÍ ZPRÁVY	37
5.3	SOUDNÍ ROZHODNUTÍ	37
5.4	KVALIFIKAČNÍ PRÁCE.....	38
6	ANALÝZA FOREM A METOD ÚTOKU.....	40
6.1	PŘIPRAVENOST, PROFESIONALITA	40
6.2	POUŽITÉ ZBRANĚ.....	40
6.3	MÍSTO A ČAS	41
6.4	VZHLED A KOMUNIKACE	42
7	MÝTY O ÚTOČNÍCÍCH	47
7.1	MÝTY O PROFESIONALITĚ.....	47
7.2	VYBAVENÍ.....	47
8	UCELENÁ CHARAKTERISTIKA	49
8.1	VZHLED.....	49
8.2	CHOVÁNÍ.....	49
8.3	MOTIV.....	50
8.4	JEDNÁNÍ	50
9	CHARAKTERISTIKA PRAVDĚPODOBNÉHO ÚTOČNÍKA	52
9.1	METODA ODHALENÍ ÚTOČNÍKA PRACOVNÍKEM KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI.....	52
	ZÁVĚR	54
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	55
	SEZNAM OBRÁZKŮ	58

ÚVOD

Cílem této práce je definovat osobu útočníka. V teoretické části bakalářské práce jsou vysvětleny základní pojmy, kterými se tato práce dále zabývá. V prvním případě se jedná o útok jako takový, jež je definován a rozdělen do několika oblastí dle počtu útočníků a dále dle použitého vybavení a jeho plánování. Dále je pozornost věnována samotnému útočníkovi. Dle dostupných informací je obecně popsáno, jak útočník většinou vypadá, jak se chová a jeho samotné dělení. Z pohledu nezávislé osoby se útočník dělí na zloděje či vraha, avšak v této práci je rozeznán na více skupin. Jakmile se dozvíme, co je to útok a kdo útočí, může se práce dále zaměřit na cíl útoku. V tomto kroku se posuzuje, z jakého hlediska samotný útočník na svůj čin pohlíží. Může se jednat například o pomstu, sebeobohacení, duševní nemoc či závist. Nedílnou součástí je také oběť, kterou se tato práce nezabývá, ale je nutností ji zmínit alespoň ze základního hlediska, a to, proč si útočník vybere oběť právě takovou. Oběť se tedy dělí na vytipovanou či náhodnou. Pochopíme tím, na koho útočník útočí a lépe porozumíme tomu, proč útočí.

Praktická část se zaměří na osobu útočníka trochu hlouběji. Základním kamenem je analýza nashromážděných informací z internetu, kvalifikačních prací, policejních zpráv a v neposledním případě soudních rozhodnutí. Dále je potřeba zohlednit, jak daný útočník jedná. Zdali se jedná o amatérského útočníka či „profesionála ve svém oboru“. Je nutno také brát v úvahu to, kdy a kde útok může proběhnout a jak k dané činnosti útočník přistupuje. Dále se práce zabývá mýty o útočnicích. Existují různé teorie a příběhy o super útočnicích a jejich výbavě, za kterými se skrývá lidská hloupost a neopatrnost. Cílem této části bude právě takové mýty vyvrátit. Poslední částí je vytvoření ucelené charakteristiky útočníka. Ze získaných dat jsou vybrány nejrelevantnější informace o vzhledu, chování motivu a jednání útočníků. Z těchto informací je vytvořena ucelená charakteristika na jejíž základě je vytvořena metoda, s jejíž pomocí by měl být pracovník komerční bezpečnosti schopen útočníka úspěšně odhalit.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ÚTOK

Útok je násilná akce působená člověkem na člověka nebo zvíře v úmyslu způsobit psychickou, fyzickou či materiální (finanční) újmu. Tato část se však zaměřuje pouze na útok vedený proti člověku. První členěním útoku je počet útočníků a to, zdali se jedná o jednotlivce nebo skupinu osob. Podle Roye Millera jsou o útoku známy pouze 4 pravdy: „Útoky přichází vždy zblízka, rychleji, nečekaněji a intenzivněji, než většina lidí tuší“. [1] Jedno z dalších dělení je z hlediska použitého vybavení na útok ozbrojený a neozbrojený a dále je možné brát v potaz to, zdali útočník chtěl zbraň použít, anebo měl pouze atrapu k zastrašení oběti. Nakonec je bráno v potaz, zdali byl útok předem plánován nebo útočník pouze využil situace. Je třeba také zohlednit, zdali je útočník duševně nemocný nebo nezvládl psychický nátlak a zaútočil v afektu. V souvislosti s násilím páchaným proti lidem však psychické důvody využívají i zkušení kriminálníci, a tak je třeba situace řádně prošetřit. Útoky však mohou být také kybernetické nebo vojenské, z nichž vznikají další mezistátní konflikty. Tato práce se však zabývá pouze fyzickým útokem v rámci jednotlivců či organizovaných skupin.

1.1 Jednotlivec, skupina

Útočí-li skupina lidí, jedná se většinou o vandalismus, rváče nebo partu skinheadů s rassistickou či agresivní nákloností k působení hmotných či fyzických škod. Většinou se nejedná o samotnou krádež majetku, ale o fyzický útok na jednotlivce za účelem uspokojení svých potřeb s možným okradením. Jednou z možností, kdy se může jednat o krádež ve skupině je rabování, jež samozřejmě není plánovanou akcí. Zpravidla pokud vznikne přírodní či jiná katastrofa, která vyvrcholí k evakuaci řady domů a obchodů nebo i pro takzvaný blackout. Pokud je určitá část města či obce postižena takovou situací, stává se tak oblastí pro rabování. Jedná-li se o jednotlivce, je více možností než u výše zmíněné skupiny. Nejčastějším příkladem útoku jednotlivce je zpravidla krádež, ať už v supermarketech nebo v jiných prostorech, kde se nacházejí lidé. Také se však může jednat o loupežná přepadení, jejichž nejčastějším případem bývá situace, kdy útočník, obvykle ve středním věku se zahaleným obličejem a palnou zbraní nebo nožem, napadne menší obchod pro zisk peněžních hodnot či jiného prostředku pro zisk peněz.

1.2 Neozbrojený útok

Za neozbrojeného útočníka se považuje zpravidla amatér, který nemá trestnou činnost na denním pořádku, ačkoliv je nutností upozornit také na to, že za útočníka, který na první

pohled působí jako amatér, se může skrýt i profesionál, který svým „amatérismem“ skrývá motiv a snaží se snížit případné následky, nebo také zkušený kapsář, který ke své činnosti zbraně nepotřebuje. Může se však jednat i o krátkodobou činnost za jistým účelem – pravděpodobně osobní obohacení které vyplývá především z pouhého využití příležitosti, na kterou nebyl předem připraven. Nemusí se však jednat pouze o útoky jako jsou krádeže, protože útočníci také útočí pouze za účelem způsobení fyzické či psychické újmy, ať už se jedná o pomstu či jiný násilný důvod. Ve chvíli, kdy se jedná o skupinu, pravděpodobnějším důvodem k útoku je rasová nenávisť nebo rvačky na fotbalovém utkání a v takovém případě se jedná o předem očekávanou událost, jejíž následky jsou minimální do chvíle, než se konflikt přesune do míst, kde se nachází nic netušící lidé.

1.3 Ozbrojený útok

Na rozdíl od neozbrojeného útočníka, využívá ozbrojený útočník ke své činnosti zbraně, ať už se jedná o zbraně palné, řezné nebo bodné. Dle zákona č. 40/2009 sb. Hlava VIII Výkladová §118 je definice zbraně následující. „Zbraň je v trestním právu cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším. Může to být např. i pes nebo motorové vozidlo. Bylo judikováno, že zbraní může být např. i propisovací tužka.“ [2] Mohou to být i kovové trubky, kameny nebo jakékoli předměty, které jsou v dosahu, a útočník je může použít. Ozbrojený útočník má většinou promyšlený plán, jak bude jednat a předem si určí, co bude dělat, komu chce ublížit, nebo koho oloupit a promyslí si, jaký prostředek k tomu použije. To však neznamená, že se plán vždy uskuteční. Útočník může mít v plánu oběť „jen“ zbit nebo okrást, ale nemusí však počítat s tím, že se oběť bude bránit. V tu chvíli použije předměty v okolí jako zbraň a může dojít k mnohem větším škodám. Každý člověk však má právo se bránit a také svůj majetek, a pokud je psychicky odolný a situaci se nezalekne, bránit se bude. Další dělení závisí na tom, zdali hodlá svou zbraň použít, nebo s její pomocí pouze oběť zastrašit, avšak zákon nezajímá, jestli útočník chce zbraň použít či nikoliv a na útočníka pohlíží jako na útočníka se zbraní. Pouze v pozdějším stíhání se může brát zřetel například k tomu, jednali se o pravou zbraň či maketu. Stejně na to pohlíží i samotná oběť, protože nemůže tušit, co má útočník v plánu. V ruce drží zbraň, a tak je nutno, bránit se tak, aby oběť přežila a utrpěla co nejmenší újmu na zdraví a na majetku. V případě, že útočník drží nepravou zbraň, avšak podobnou té pravé a obránce pod záminkou nutné obrany zraní útočníka, či jej zabije, není na obránce pohlíženo jako na viníka, ale to ovšem záleží na konkrétních situacích.

1.4 Neplánovaný útok

Neplánovaný útok pramení zřídka kdy z nadměrné agrese. Pravděpodobnější je útok z určité příležitosti jako kupříkladu, pokud se parkem prochází osoba, jejíž ošacení nebo šperky zdálky vyzývavě ukazují bohatství. To může potencionálního útočníka vyprovokovat k tomu, aby se pokusil dotyčného člověka okrást. V tu chvíli útočník využije příležitosti, a osobu přepadne. Předpokládejme tedy, že bude u sebe mít třeba i nůž a mějme tedy neozbrojený útok za účel okrást neznámou osobu. Pokud se opravdu jedná o útok za účelem krádeže, je předpoklad, že se oběť bude bránit a v tu chvíli následuje fyzický konflikt. Jelikož ale oběť o daném činu ví a brání se, nejedná se dále o krádež ale o loupežné přepadení. Předpokladem je dáno, že si neozbrojený útočník bude vybírat oběti slabší postavy, aby je zvládnul co nejrychleji a bez větších potíží zneškodnit. Je třeba rozeznat, zdali se jedná o přímý útok, tedy o útok, o kterém oběť ví, jelikož vznikl z určité situace, zatímco přepadení je vtáhnutí oběti do léčky. Oběť útok nečeká a vzniká přímo konflikt. [3]

1.5 Plánovaný útok

„Jak promyšlený může útok být? Nečekaný je jen pro obránce. Pro útočníka je celý plánovaný“. [1] Plánované útoky již vyžadují více pozornosti, jelikož v tuhle chvíli se útočník chystá vědomě použít násilí nebo zbraně pro dosažení svého cíle. Předpokladem pro plánovaný útok je plán a nutností každého plánu je znát motiv a cíl útoku, jehož skutečnosti jsou podrobněji popsány v následující kapitole. U plánovaného útoku se předpokládá, že se útočník vyzbrojí. Nejčastěji se bude jednat o vyloupení obchodu, banky nebo napadení jednotlivců, ale může se jednat také o terorismus, kdy jednotlivec či skupina lidí chce způsobit velký rozruch, vyvolat strach nebo zabít spoustu lidí za dosažení „vyššího“ cíle.

1.6 Útok v afektu

Jedná-li se o útok v afektu, útok je zcela neplánovaný a útočník v tu chvíli nemusí vůbec útočníkem být. „K útoku dochází tam, kde se mění myšlení lidí.“ [1] Útok v afektu je výsledkem psychické změny člověka, který prošel krátkodobou či dlouhodobou duševní krizí, která ho značně ovlivnila. Kupříkladu se může stát, že muž v jeden den propustí z práce nebo zemře jeho blízká osoba. Stres se v těle nahromadí a z člověka se stává „časovaná bomba“ které poté stačí jen málo, a z člověka vznikne útočník, který způsobí škody, jež by ho za normálních okolností nenapadli.

Závěr

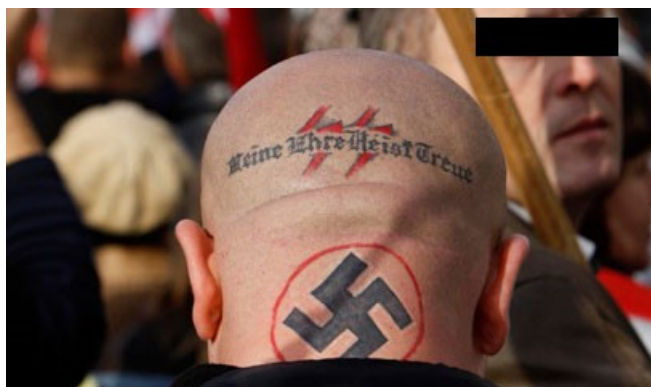
Útok je akce, při které člověk fyzicky či psychicky napadne jiného člověka. Dělí se zprvu v závislosti počtu útočníků na útok jednotlivce nebo útok skupiny. Následujícím dělení útoku je, jedná-li se o útok neozbrojený což je zpravidla útok psychický či verbální nebo útok fyzický zaměřený na osobu oběti nebo vlastněný majetek. V neposlední řadě se útok dělí na útok neplánovaný, kdy útočník využívá situace a chopí se určité příležitosti k vlastnímu sebeobohacení, nebo útok plánovaný, kdy si útočník předem vytipoval kdy, kde a na koho zaútočí. Nakonec se také může jednat o útok v afektu, kde člověk pod nátlakem stresu nezvládne psychickou situaci a fyzicky či jinak napadne lidi ve svém okolí.

2 ÚTOČNÍK

Není zcela definováno, kdo útočník je a jak vlastně vypadá, a proto je cílem této kapitoly osobu útočníka popsat alespoň z obecného hlediska, a to, jak útočník vypadá, jak se chová a jak jedná. Útočník nemusí mít vždy stejné typické znaky, a proto se tato kapitola zaměří především na obecné znaky a prostředky, kterými se útočník netají, a popisují ho. Každého útočníka nelze předem poznat a odhalit, lze však dle typických znaků a poznatků z jiných útoků útočníka částečně vytipovat.

2.1 Vzhled útočníka

Mnozí z nás si zajisté myslí, že útočník musí být vždy mohutnější, vypracovanější postavy, holohlavý a plný nejrůznějších tetování včetně svastiky. Pravda je to však pouze z části, ačkoliv většina útočníků takhle může vypadat, útočníkem přímo být nemusí. Výrazná tetování sice mohou působit určitá podezření, jedná se však o psychický směr jednotlivce, který tak „zdobí“ své tělo i když tetování v podobě svastiky však obvyklá nejsou. Ve chvíli, kdy takhle opravdu někdo vypadá, jedná se nejspíš o recidivistu, který už měl s násilím něco společného a takový člověk může mít nejrůznější tetování, včetně výše zmíněné svastiky, jako je hákový kříž, nejlépe umístěný na krku nebo zadní části hlavy. Dalším znakem může být styl oblečení, jež nejčastěji bývá černé s různými nášivkami nebo jiné otrhané tmavé oblečení nejčastěji s kapucí. Dále mohou útočníci také nosit různé náramky s ostny či jiné šperky. Někteří útočníci se také netají svou zálibou v piercingu. Ne každý útočník ale musí vypadat právě takhle, a ne každý se stal útočníkem zcela záměrně, jak bylo již zmíněno v předešlé kapitole. Pokud člověk zaútočil v afektu, nebo útok nebyl plánovaný, může útočník vypadat jako každý jiný a nelze jej zcela přesně rozeznat, dokud se vzhled nepropojí s chováním.

Obr. 1. Vzhled útočníka [4]

2.2 Chování útočníka

Co se chování týče, nelze vždy přesně rozeznat, zdali osoba zaútočí či nikoliv. V některých případech to však rozeznat jde, i když jen z části, a to na základě podobnosti vzhledu s dominantními prvky jakou jsou již zmíněná tetování, či určitý styl oděvu. Na někoho zaútočit či někoho okrást zajisté není běžná činnost, kterou člověk vykazuje, a proto mohou být útočníci značně nervózní. Nervozita vyplývající z jejich nepřipravenosti však značně ovlivní jejich chování a následné jednání. Pokud je však útočník trochu zkušenější, nemusí být nervozita či strach tak znát, ale každého útočníka doprovází jeden viditelný znak, a to je agrese. Pokud opět uvedeme knihu *Realita násilí*, Rory Miller zde uvedl, že útoku předchází agresivní konverzace typu: „Na co čumíš?“, „Kam si myslíš, že jdeš?“. [1] Dále následuje požduchování a vražení hrudníkem, a poté většinou přichází úder. Útoky podobné tomuto typu jednání jsou však podmíněné určitým vyprovokováním. Útočník již pravděpodobně má úmysly se s někým rvát a předem se snaží si vytipovat „nejvhodnější“ oběť, úder ale většinou není prvním znakem. Téměř vždy ráně předchází určité kroky jako například verbální útok.

2.3 Pohlaví, věk

Nyní je třeba se zaměřit na samotného útočníka. Z hlediska pohlaví je pravděpodobnější, že útočit bude muž, jak již napovídá statistika z roku 2017, 2018 viz obrázek č. 2. Jedná-li se o ženu, zpravidla to bývá žena, která nemá co ztratit anebo je pod vlivem omamných látek, a z toho se dá odvodit, že nemá například dostatečný zdroj financí, a tak si musí peníze sehnat jiným způsobem. Věková kategorie útočníka je různá a útočníkem může být i dítě, nepočítáme-li šikanu na školách, které zaútočí (nejčastěji ozbrojeno nožem) na dospělého člověka (nejčastěji staršího člověka kvůli snížené pohyblivosti) za účelem vlastního sebeobohacení. V pozdějším věku mohou tyto akce přejít v mnohem závažnější činy jako jsou například loupeže v bankách a jiných objektech. Nejčastějšími útočníky jsou však dospělí lidé, jelikož v tomto období disponují největší silou a vůlí dosáhnout toho, co chtějí. V pozdějším věku tato „chuť“ upadne. Lidé přichází o sílu a také o rychlost nutnou k opuštění místa útoku. Proto bývá útok starším člověkem pouze ojedinělým případem.

stíháno, vyšetřováno osob	rok 2018	rok 2017	srovnání s rokem 2017
celkem	4506	4607	-101
„recidivisté“	1282	1607	-325
nezletilí	78	72	+6
mladiství	116	118	-2
ženy	656	733	-77

Obr. 2. Statistika trestných činů [5]

2.4 Druhy útočníka

Doposud jsme rozeznávali pouze dva druhy útoku či útočníků. Jednalo se především o fyzické násilí a krádeže či loupeže, avšak útočníků je více a je třeba je náležitě rozdělit dle způsobu jejich útoku a motivu. Rozdělení útočníků je na seřazeno základě závažnosti jejich jednání. Tedy: Zloději, rváči a násilníci, stalkeři, vymahači, zločinné organizace, psychopaté a nakonec teroristi.

2.4.1 Zloděj, lupič

Definice zloděje není nijak složitá. Jedná se o člověka, který záměrně odcizí majetek, který mu nepatří, bez použití síly. Zloděj nejčastěji krade na místech, kde se nachází majetek určité hodnoty v době, kdy se na místě nachází co nejméně lidí. Jedná se o největší rozdíl mezi zlodějem a lupičem. Zatímco zloděj se vkrádá na místa, kde nikdo není, u lupiče je to právě naopak. Zloděj si přivlastňuje předměty, které má oběť ve svém vlastnictví, doma (v případě, že je kupříkladu otevřené okno) nebo u těla či na těle. Lupič pro dosažení svého cíle používá násilí nebo zbraně ať už k útoku, nebo k zastrašení výhružkou. Lupič se tedy řadí do závažnější kategorie než zloděj a zásadním rozdílem je tedy násilí nebo pohrůzka násilím.

Obr. 3. Zloděj [6]

Obr. 4. Lupič [7]

2.4.2 Rváči a násilníci

Rozdíl mezi rváčem a násilníkem je následující. Rváč je osoba, která se netají svou zálibou se s někým poprat a vyhledává příležitosti, které rád využije k tomu, aby popustil svou agresi. Typickým příkladem rváčů jsou sportovní fanoušci, kteří již během zápasu dělají různé výtržnosti, které přetrvávají i po jeho skončení a pak se dostanou do otevřeného konfliktu. Ačkoliv se bezpečnostní pracovníci snaží o eliminaci těchto útoků, nemůže se jim tato akce podařit. Mohou se pokusit odvést epicentrum útoku mimo prostranství spojené se sportovním utkáním. Skutečností však zůstává fakt, že člověk, který se přišel s někým bít, docílí svého záměru za každé okolnosti. Na rozdíl od rváče, násilník nemusí agresivně působit od samého začátku. Typickým příkladem násilníka je člověk, který bije svou manželku, děti, spolubydlící. Násilník je tedy osoba, která užívá síly k dosažení nebo prosazení svého cíle.

Obr. 5. Násilník [8]

2.4.3 Stalkeréři

Za stalking lze považovat opětovné, systematické, dlouhodobé obtěžování nevyžádanými esemeskami, e-maily, různými druhy chatu, telefonáty, nechtěnými pozornostmi, případně opakovaným cíleným sledování osoby. Obsah těchto zpráv může být příjemný až veselý, ale též urážející či zastrašující. Útočník u oběti vyvolává pocit strachu. [9] Stalking se dá tedy považovat za formu psychického útoku který může vygradovat až po útok fyzický. Stalking většinou začíná nevinně, kdy útočník sleduje oběť kupříkladu z domu do práce a nazpátek. Později však tyto činnosti gradují, jak již bylo zmíněno skrze nevyžádané zprávy a telefonáty až k fyzickému kontaktu, který může skončit i smrtí. Nutností je však upozornit na skutečnost, že se stalker liší vzhledem od ostatních útočníků, a to právě proto, že stalking je především psychická forma útoku, zatímco v ostatních případech se jedná o útoky fyzické.

2.4.4 Vymahači

Vymahače si nejspíš každý spojí s lichvářem. Člověk ve finanční tísní občas neví, co dělat a potřebuje rychle sehnat peníze. Může se stát, že banka jeho žádost o úvěr zamítne. A co teď? Půjčí si peníze od nebankovní společnosti za vysoké úroky. Těmto společnostem se lidově říká „lichváři“. Největší problém na této půjčce je fakt, že půjčené peníze je nutno několikanásobně přeplatit. Když ale dotyčná osoba nemá peníze, přichází problémy. Naskočí vyšší úroky a v tu chvíli přichází na řadu vymahač. Vymahačem je člověk, jehož cílem je dostat z lidí zapůjčené peníze. Většinou se jedná o nelegální techniky, tedy od fyzického násilí přes loupeže až po případné únosy. Vymahač je tedy člověk, který získává peníze za použití pohrůžky násilím až hrubého násilí k získání financí od svých dlužníků.

2.4.5 Zločinné organizace

Zločinné organizace, někdy nazývané „mafie“ jsou organizace, jejichž metody jsou za hranicí zákona. Praktiky takových organizací spočívají nejčastěji nátlakem na protistrany s výhružkou až splněním dané výhružky, a to například fyzické či ekonomické zničení. Zločinné organizace mají i co dočinění s korupcí, kde členové takových organizací zneužívají svá postavení ve prospěch dané organizace. Mnohdy se i může stát, že pro urychlení činnosti jsou úředníci či jiné osoby podpláceny nebo donuceny, aby udělali, co je po nich žádáno. Mezi zločinné organizace patří i již zmínění vymahači, kteří pro vymáhání dluhů používají nezákonné techniky.

2.4.6 Psychopaté

Psychopat je člověk, jehož myšlení není úplně v pořádku a zpravidla se jednání takového člověka vymyká lidskému chápání. Prvním znakem psychopata je patologické lhaní a manipulace, tedy když si psychopat ve snaze dosáhnout určitého cíle řekne, že je schopen udělat cokoli, aby dosáhl svého. K takovému cíli prochází přes tolik lží, že jim sám začne věřit. Takové situace se stávají pravidelně, až se pro něj jednoduše stanou pravdou. Druhým znakem je nedostatek morálky a sklon k porušování pravidel. Děti se od malička učí, co je dobré a co je špatné, ale psychopatovi je to vše jedno. Nerozezná, jaký je rozdíl mezi poctivou prací a kriminální činností a jediné, co ho zajímá, je výsledek. Třetím znakem je nedostatečná či žádná empatie a srdce z ledu. Normální člověk zpravidla pozná na jiném člověku, že se cítí špatně, není mu dobře a jiné pocity, avšak psychopat to nerozezná a jeho jednání tak bývá chladné a necitelné. Další znakem je narcismus a pocit nadřazenosti. „Ne všichni narcisové jsou psychopati, ale většina psychopatů projevuje narcistické rysy.“ [10] Další vlastností psychopata je jeho zběhlost v psychické šikaně. Pokud vám někdo tvrdí, že jste odporní a nikdy vás nikdo nebude chtít, jedná se o jednu z nejhorších forem psychopatie. V neposlední řadě se psychopat pozná dle nedostatku lítosti. V případě že je situace, kdy má psychopat ve svém držení oběti, nebojí se bez problému některou z nich zabít. Pokud přistihnete psychopata při činu, nijak ho to nerozhodí, spíš mu to jen dodá agresivitu a tím agresivněji na vás zaútočí, nebo naopak se vás pokusí zmanipulovat tím, že on sám je obětí třetí osoby. Posledním znakem psychopata je, že se nechová ke všem lidem stejně. Některé lidi může mít rád a chovat se k nim dobrotivě, zatímco jiné nenávidí a dává to najevo. [10]

2.4.7 Teroristé

Terorismus je považován za jednu z nejhorších forem útoku. Teroristé útočí jednotlivě, nebo ve skupinách a nejčastějším druhem útoku je bombový útok nebo s použitím palných zbraní. Další z forem útoku může být pomocí nákladního či jiného automobilu s cílem srazit co nejvíce lidí. Cílem teroristického útoku je prosazování politického, náboženského či mocenského přesvědčení. Největší zbraní terorismu je strach, ačkoliv je snaha teroristů různá. Buďto se snaží zabít co nejvíce lidí, většinou užitím bomby, a poté se k tomuto činu přihlásit a odůvodnit toto jednání, nebo pod pohrůžkou vyhlásí informaci, která lidi zneklidní nebo udělají něco, co se očekává, že se dostane mezi masy lidí. V tu chvíli ale nikoho nezabijí, protože smrt člověka by přehlušila zprávu, kterou se snaží prosadit. Teroristé jsou často přirovnávaní k psychopatům či fanatikům. Avšak zatímco psychopat nerozezná důsledky svého jednání, terorista si je moc dobře vědom toho, co dělá, jelikož to dělá pro „vyšší dobro“. [11]

Závěr

Útočník se dá rozdělit na spoustu druhů. Jedná se především o zloděje a lupiče, kteří odcizují majetek jiným lidem za účelem sebeobohacení. Zatímco zloděj krade bez vědomí majitele, lupič užívá pohrůžky násilí nebo samotné násilí. Dále se útočníci dělí na rváče a násilníky, kteří užívají násilí. Zatímco rváči se bijí úmyslně jako například na sportovních utkáních, násilníci směřují svou agresi například na členy své rodiny, aby dosáhli vůdčího postavení. Následně jsou vymahači, kteří získávají půjčené peníze od lidí, kteří nezvládají nebo nechtějí splácet. Zločinné organizace jsou jednotlivá uskupení osob zabývající se státními zakázkami ale především korupcemi. Vytváří nátlaky na protistrany a vyhrožují případně dosáhnou i fyzického či ekonomického zničení protistrany. Poté se jedná o psychopaty, kteří psychicky manipulují s lidmi ve svém okolí a teroristé kteří za účelem „Vyššího dobra“ masově zabijí nevinné, nebo skrze katastrofy a jiné události předávají vzkaz.

3 CÍL ÚTOKU

Následující kapitola pojednává o tom, proč by člověk chtěl útočit. Řeší se tedy cíl útoku neboli motiv a motivů k útoku může být spousta. Jako nejčastější důvody k útoku jsou příležitosti v okolí a mnozí útočí také jen proto, že útočit chtějí, ať už to má hlubší důvod či nikoliv. Tato kapitola tedy udává všechny nejčastější a nejpravděpodobnější důvody k útoku.

3.1 Příležitost

Pod pojmem příležitost si člověk vybaví například šanci získat dobrou práci, šanci někde uspět nebo se vzdělávat. V oblasti útočníků se na pojem příležitost pohlíží trochu jinak, a to ze strany zloděje. Každý jistě zná staré přísloví: „Příležitost dělá zloděje“. Jsou situace kdy si člověk řekne: „Proč to nezkusit? To vyjde!“. Jde například po ulici a všimne si otevřených dveří do obchodu. Co ho napadne jiného než vejít dovnitř a něco si odnést. Bylo přeci odemčeno tak proč ne. V tu chvíli se z něj však stane zloděj jen proto, že mohl. Nebo když se nějaká slabá osoba, třeba důchodce prochází parkem v nočních hodinách. Takový lupič to pojme jako příležitost. Večer v parku, nikde nikdo, oběť, která se nedokáže lehce bránit se tak stává snadným cílem.

3.2 Obohacení a uspokojení

Nejčastějším důvodem k útoku v dnešní době jsou většinou krádeže. Finanční situace není pro nikoho v dnešní době jednoduchá, každopádně náklonost ke kriminálním žvrlům není správné řešení. Hlavním cílem však zůstává sebeobohacení, jelikož pro útočníka se jedná o rychlý a jednoduchý zdroj příjmu. Tyto činnosti se dělí na krádeže a loupeže, jak bylo již podle účastníků této činnosti rozděleno v předešlé kapitole. Zloděj si vytipuje oblast s objektem či lidmi, kde by mohl jednoduše přijít ke kořisti. Typickými zástupci jsou lapkové, chmatáci, kapsáři, kteří se vmíchají mezi dav nic netušících lidí a pustí se do „práce“. Podstatou zlodějiny je získat materiální či finanční hodnoty bez užití jakéhokoli násilí. S lupiči je to právě naopak, jelikož jsou pro vidinu zisku schopni udělat téměř cokoliv. Ať už se zbraní pravou nebo falešnou, vyžadují cennosti pod pohrůzkou útoku. Rozdíl mezi zlodějem a lupičem je jasný, použitá síla. Dalším důvodem je sebeuspokojení. Opět je tu typický příklad, a to útočník, který na méně obydlených nebo lidmi průchozích místech vyčkává na svou oběť pod záminkou ji znásilnit nebo jinak ublížit. Nemusí se však jednat pouze o tělesné uspokojení, tedy znásilnění, jelikož uspokojení může být i psychické. Psychickým

uspokojením je zejména dokázat si, že na určitou akci útočník má. Dokázat si že je něco víc, že má také nárok na určité věci a typickým důvodem pro psychické uspokojení je závist.

3.3 Poměřování

Poměřování je ten nejvíce bezvýznamný útok, jelikož útočníka často nezajímá osoba, kterou napadl, ani vlastněný majetek. Důvod k útoku je zcela psychický a jeho cílem je například utvrzení pozice ve skupině. On je rváč, on je nejlepší, on si zaslouhuje respekt. Hodně to souvisí s předváděním a ukazuje tím svou sílu, aby si vydobyl respekt a uznání, čímž uspokojí své ego, protože to dokáže. Dalším motivem, který s tím souvisí, je soupeření. Ve sporu dvou útočníků, který z nich je silnější nevyplývá nic jiného než to, že je nutností rozpoutat boj, ačkoliv se nemusí jednat pouze o pouliční rvačku, může se také jednat o konkurenční boj. Ať už marketingový nebo jinak obchodní. Především se tedy jedná o fyzické srovnání síly a to bojem. Kdo dopadne lépe, nebo zbije více lidí, je vítězem. V neposlední řadě může k útoku dojít, aby útočník zapadnul mezi ostatní. Například pokud chce zapadnout nebo vejít do určité skupiny, musí dokázat, že je toho hoden, a tak dostane za úkol někoho zbít jen proto, aby ukázal, že na to má. Tím ukáže cílové skupině, že je jedním z nich a z jednotlivého útočníka se stane součást „vyšší společnosti“ jejichž cílem nejsou žádná čajová posezení, nýbrž akce pořádané na hraně, často i za hranicí zákona.

3.4 Bezvýhodná situace

Nyní je potřeba se zaměřit také na důvod, který člověka donutí k útoku. Jsou situace, kdy si člověk kriminální činnost nevybral, ale zkrátka neměl na výběr. Nepochybně existuje spousta možností řešení určitých situací, ale když člověk propadne zoufalství, depresi či psychickému zhroucení, je nucen udělat věci, které by nikdy neudělal. Uvedme si pár příkladů. Výpověď předchází finanční tísní. Finanční tíseň předchází chudobě. S chudobou přichází hlad. Co udělá hladový člověk bez peněz? Opatří si jídlo jiným způsobem, než je nákup a to krádeží. Nikdy ale nekradl, zloděj není. Nemá však na výběr, a tak se zlodějem stane. Představme si nyní, že se nejedná o jednotlivce ale o skupinu přátel nebo rodinu ve stejné situaci. Rodina ve finanční krizi a jeden člen onemocní. Na léky však nejsou peníze. V takové situaci jsou 2 možnosti. Ukrást léky, nebo peníze. V tu chvíli útočník vybírá to nejmenší zlo. Zabíjet nebude, ale udělá vše potřebné, aby pomohl blízké osobě.

Obr. 6. Bezvýhodná situace [12]

3.5 Msta

Dalším důvodem útoku bývá msta. Většinou se jedná o fyzické násilí a nezáleží na tom, zdali jeden člověk druhému způsobí újmu na zdraví nebo majetku. Podstatné je uražené ego a chtíč po pomstě, kde si většina lidí v tu chvíli řekne: „Vždyť on si začal.“ Nebo „On mně může a já jemu ne?“. Málokdo si ale uvědomí, že ve chvíli opětovaného útoku upadne na stejnou úroveň jako osoba, jíž se mstí. Msta se obvykle také projevuje v lidech, kteří zažili neúspěch v partnerství. Jedná se především o odmítnutí nebo rozvod. Není přeci nic horšího než uražené ego, přeci se nemůže smířit s tím, že není nejlepší. Dalším častým důvodem msty je pocit spravedlnosti. Může se například stát, že pouliční rváč jde a napadne náhodnou osobu, kde se v blízkosti nacházela osoba, která vše viděla. V tu chvíli dostane pocit, že musí situaci řešit a místo toho, aby vše nahlásila, případně do útoku zasáhla, napadne útočnicka i když už útok pominul. Nejčastěji se drží pravidla „oko za oko, zub za zub“ a útočnicka zbije také. Pokud takhle útočnicka zastaví v probíhajícím útoku, můžeme mluvit o obraně. Pokud však útočnicka zbije například den poté, protože si ho všimnul, jak kolem prochází, nejedná se o obranu ale o pomstu. Člověk tedy v tu chvíli začal nový útok a je nutno si uvědomit, že každá akce konaná za účelem pomsty, je brána jako zcela odlišná záležitost, jež je brána jako útok.

3.6 Závist

Závist je lidská vlastnost a emoce. Je v každém z nás a na každém z nás je, jak se s touto vlastností vypořádá. Krádeže ze závisti se nejčastěji objevují na školách, kde děti ještě úplně nerozumí, co je správné a špatné a ve chvíli, když vidí, že jejich spolužáci mají něco, co oni sami nemají, začnou po tom toužit také. Nejrychlejší a nejjednodušší způsob je krádež. To

samé platí však i u dospělých lidí, jelikož uvažování některých lidí je jednoduché, ačkoliv nesprávné. „Já jezdím na kole a ty si jezdíš ve Ferrari? O půlnoci budu mít Ferrari taky!“ V dnešní době je finanční nepoměr lidí stále větší. Ne všichni však tuhle skutečnost snesou a začnou ji řešit nesprávnou formou.

3.7 Duševní nemoc

Ne vždy člověk, který útočí, je špatný. Jedná se sice o ojedinělé případy, ale i ty se mohou stát a je nutné je zmínit. Lidé s duševním postižením, či nemocí se mohou stát útočníky také, jelikož jsou však nemocní či postižení, neuvědomují si následky svého jednání. Například člověk se schizofrenií žije ve strachu, bojí se a myslí si, že na něj něco útočí, zatímco se mu někdo snaží pomoci. On to ale vidí a cítí jinak, a proto na něj zaútočí. Duševní poruchy mohou také pramenit ze špatných vzpomínek z dětství. V dětství zažije psychický šok, který mu může ovlivnit celý život. O několik let později, si může na daný okamžik vzpomenout a ze strachu, že se bude opakovat, zaútočí i na své blízké. Další příčinou mohou být hlasy v hlavě, které ho nabádají, aby udělal špatné věci. Hlasy však říkají, že je to věc správná, a tak nemocný člověk jedná. Věří totiž, že by to opravdu udělat měl.

3.8 Prosazování

Nejčastějším útokem, mluvíme-li o prosazování, je ve směru politickém, zájmovém, náboženském, rasovém či regionálním. Není nutné zacházet do detailů. Každý si jistě dokáže představit, jak taková situace vypadá. Pravděpodobně se bude jednat o skupinu útočníků než o jednotlivce. Stačí, když se prochází po ulici a narazí například na člověka vietnamského (romského, ...) původu nebo Afroameričana. Typicky vznikne spor doprovázený nadávkami a urážkami, který končí fyzickým násilím. Tentýž postup platí i v oblasti náboženství. Tento případ se může brát z dvou hledisek, které jsou hodně podobné. Z jednoho hlediska vznikají konflikty z důvodu, že jedna oběť vyznává jiné náboženství. Například na území ČR osoba vyznávající islám. Naopak z druhého pohledu se jedná o náboženské hnutí, které útočí, případně zabíjí lidi bez náboženství nebo s jiným náboženstvím, než je to jejich. Dalším důvodem je i sexuální orientace. Většinou se jedná o homosexuální orientaci u mužů. Nepochopitelným faktem však je, že mužská homosexualita je mnohem odsuzovanější než ženská.

3.9 Skupinový zájem

Nejčastějším skupinovým zájmem bývají kartely a mafiánské rodiny. Mohou to však být i fotbalový či jiní fanoušci či skupiny skinheads. Jedná se tedy o skupiny spolupracujících lidí za společným cílem. Nezáleží, jestli se jedná o drogy, zbraně, násilí či jiné aktivity. Podstatou je opět vidina zisku.. V tomto případě se jedná o způsob náboženského prosazení nebo o snahu politického hnutí. Nejčastějším důvodem teroristického hnutí totiž bývá určitá změna politického směru. Nesmíme však zapomenout na skupiny spadající mimo výše zmíněné oblasti. Jedná se především o skupiny různé národnosti (romské, ...) kteří útočí pro získání finanční či materiálové hodnoty. Jelikož se v dané skupině nachází pachatelé se stejným motivem, je zájmem celé skupiny společně dosáhnout svého cíle.

3.10 Státní zájem

Posledním typem útoku je státní zájem. Někdy tajný, někdy veřejný, každopádně velmi nebezpečný, protože nikým nechtěným závěrem státního sporu může být i válka. Nejběžnějšími spory mezi státy jsou opět zdroje a moc. V dnešní době k tomu patří nerostné suroviny z důvodu jejich neobnovitelnosti, jako třeba nafta. Ze státní strany je však více záležitostí, které je třeba podotknout. Může se jednat i o policejní brutalitu, kdy příslušník policie České republiky fyzicky napadne jinou osobu, ať je důvod jakýkoli. Většinou se jedná o vyjádření postoje. Jako jeden z dalších útoků proti majetku se může považovat exekuce. Jedná se o případ, kdy kupříkladu spolu žijí dva bratři a jeden z nich se zadluží. Exekutor neřeší, či majetek ve skutečnosti je. Stačí mu domněnka, že by majetek mohl být jeho a zabaví vše. Totéž platí při takzvaném vyvlastňování, kdy stát zabaví soukromý majetek pro účely státu.

Závěr

Důvodů k napadení může být z hlediska útočníka mnoho. Ty nejčastější jsou však motivy jako příležitost, kdy útočník pouze využije nastalé situace. Může se také jednat o obohacení či uspokojení, kdy útočník chce pouze uspokojit své touhy a potřeby což také souvisí s poměřováním, kdy pro dosažení touhy a zapadnutí do kolektivu či skupiny musí splnit přijímací zkoušky v různé podobě a tím se prosadit. Jedním z dalších důvodů může být bezvýhodná situace, kdy se člověk snížil k trestnému činu jen pro to, že mu nic jiného nezbyvá. Dalším z mnoha důvodů je msta, aby oběť opětovala útočníkovi to, co se samotné oběti stalo anebo závist, že někdo má něco, co útočník ne. Může se však jednat i o duševní nemoc, kdy člověk neví, co dělá. V neposledním případě se také jedná o skupinové či státní záměry.

4 OBĚŤ

V předchozích kapitolách jsme se dozvěděli, jak vypadá útočník, co je to útok a proč útočník vlastně útočí. Následující část se zabývá poslední částí, a to je oběť. Cílem této kapitoly tedy bude okrajově oběť popsat. Oběť je osoba, která se stala cílem útoku jiné osoby. Rozeznáváme dva druhy obětí. V prvním případě se jedná o oběť, kterou si útočník předem vytipoval a v opačném případě se jedná o oběť zcela náhodnou.

4.1 Vytipovaná osoba

Za vytipovanou osobu se považuje oběť plánovaného útoku, kde oběť může znát útočnickovu totožnost, ale také nemusí. Každopádně si ji útočník z určitého důvodu vybral, a tím důvodem může být dlouhodobé nošení větší finanční hotovosti nebo užívání drahého zařízení, auta, oblečení, šperků. Může se také jednat o populární osobnost. Podstatné je, že si útočník předem určí a vytipuje, jak daná osoba jedná, kudy chodí, a v jakou dobu. Jestli tedy prochází s někým, nebo naopak sama. Pokud je činnost vytipované osoby stereotypem, není pro útočníka problém počkat na oběť a zaútočit, protože přesně ví, kudy dotyčná osoba půjde a kdy.

4.2 Náhodná osoba

Náhodné osoby se zřídka stanou cílem promyšlené akce, na kterou se útočník může chystat. Jedná se pravděpodobně o oběti, které se prochází v noční hodiny například parkem, bez jakéhokoli doprovodu. Ve chvíli, kdy se taková osoba nachází na místě, kde je špatné osvětlení a opravdu omezený výskyt lidí, je možné, že nezávisle na majetku, se oběť stane terčem útočníka. Takový útok se podobá příležitosti. Útočník vidí jednoduchý zisk a zaútočí.

Závěr

Ačkoliv se tato práce zabývá útočníkem a ne obětí, bylo třeba přihlídnout na oběť samotnou právě z toho důvodu, aby bylo lépe pochopeno, jak si útočník své oběti vybírá. Oběti byly rozděleny na vytipované a zcela náhodné. U vytipovaných osob se může jednat o stalking spojený například se sexuálním zneužíváním i případná loupežná přepadení. U náhodných osob se pravděpodobně jedná o pouhou příležitost, kdy se útočník za daných okolností pokusí oběť přepadnout případně oloupit na co nejméně frekventovaném místě.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 KOMPILACE NASHROMÁŽDĚNÝCH INFORMACÍ

Tato část práce obsahuje kompilace nashromážděných informací o útočnickovi a útoku. V rámci kompilace informací bylo provedeno dotazníkové šetření pro studenty a lidi mimo obor s bezpečnostním zaměřením. Poté byl proveden menší rozhovor se zaměstnanci a studenty v oblasti bezpečnosti i mimo něj. Další informace byly vyhledávány v rámci kvalifikačních prací, soudních vyhodnocení, policejních zpráv a různých internetových zdrojů.

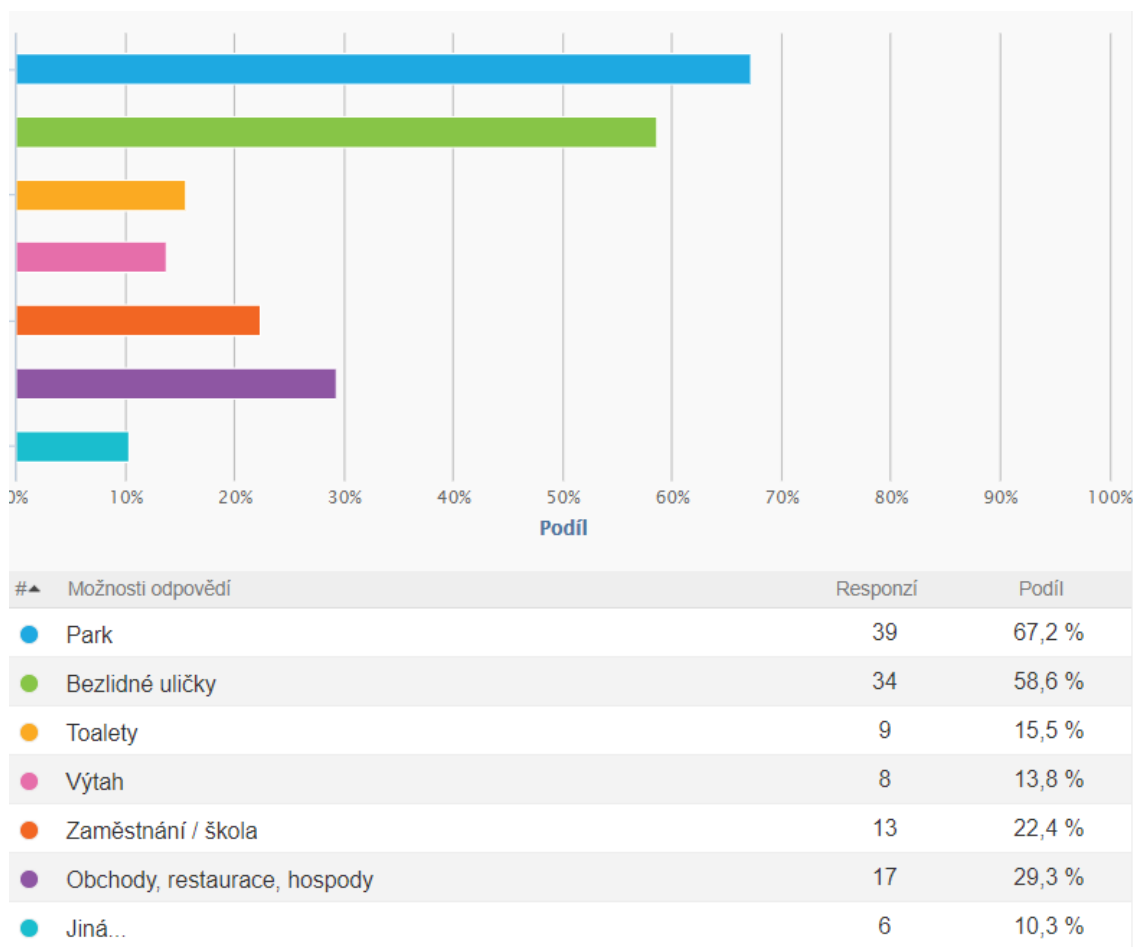
5.1 Dotazníkové šetření

Pro vytvoření dotazníku v rámci této části, byl použit webový nástroj Survio, který byl ideální možností k průzkumu. Dotazovaným byla položena řada otázek včetně otevřeného textu k prezentování svého názoru na danou problematiku. Dotazník vyplnilo 61 osob různé věkové kategorie a pracovního zaměření, přičemž větší polovina byli muži.

První otázka zněla: Kdo je to útočník? Nejčastější odpovědi byly o stejném významu jako: „Ten, kdo na někoho útočí“, „Člověk, který napadne jiného člověka“, „Osoba, která psychicky nebo fyzicky zaútočí na jinou osobu nebo její majetek“. Po zpracování jednotlivých odpovědí lze dojít k závěru, že útočník neboli agresor, je dle názorů respondentů osoba, která fyzicky nebo psychicky napadne jinou osobu nezávisle na motivu.

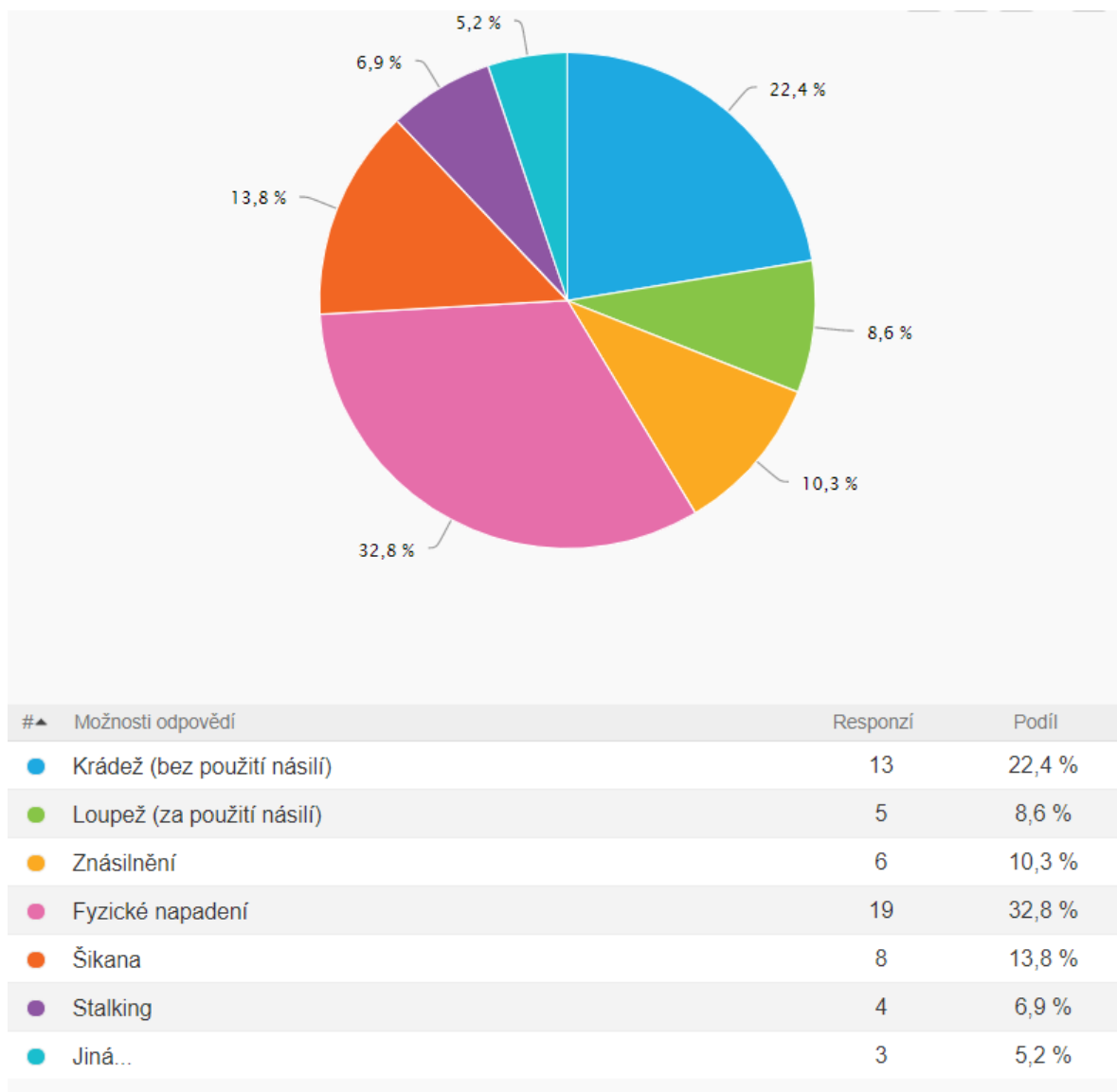
Druhá otázka zněla: Co je to útok? Nejčastější odpovědí bylo bezkonkurenčně fyzické či psychické (verbální) napadení. Další nejčastější odpovědi jsou: „Násilná akce“, „Inicializace násilí“, „Protiprávní jednání“, „Omezení práv“, „Poštování zvířete“ nebo „soustavná činnost určená k vyvolání konfliktu či záporný / kladný akt charakterizující změnu statusu“. Někteří dotazovaní dokonce zažili vlastní zkušenosti s útokem a se svou zkušeností se svěřili. Odpovědi obsahovali činnosti od krádeží, přes rvačky a útoky partnerů na své partnerky až po pokusy o znásilnění. Nutno podotknout, že se nejčastěji domácí násilí včetně pouličních či podnikových rvaček stává v podnapilosti. K závěru – útok je dle respondentů protiprávní akce, ať už fyzická či psychická, páchaná člověkem nebo skupinou proti člověku či jeho majetku.

Dále byli dotazovaní vyzváni k vybrání odpovědi na otázku: „Kde se odehrává největší počet útoků. Výsledkem je s nejčastější odpovědí park a bezlidné uličky, jak je možno vidět na následujícím obrázku.

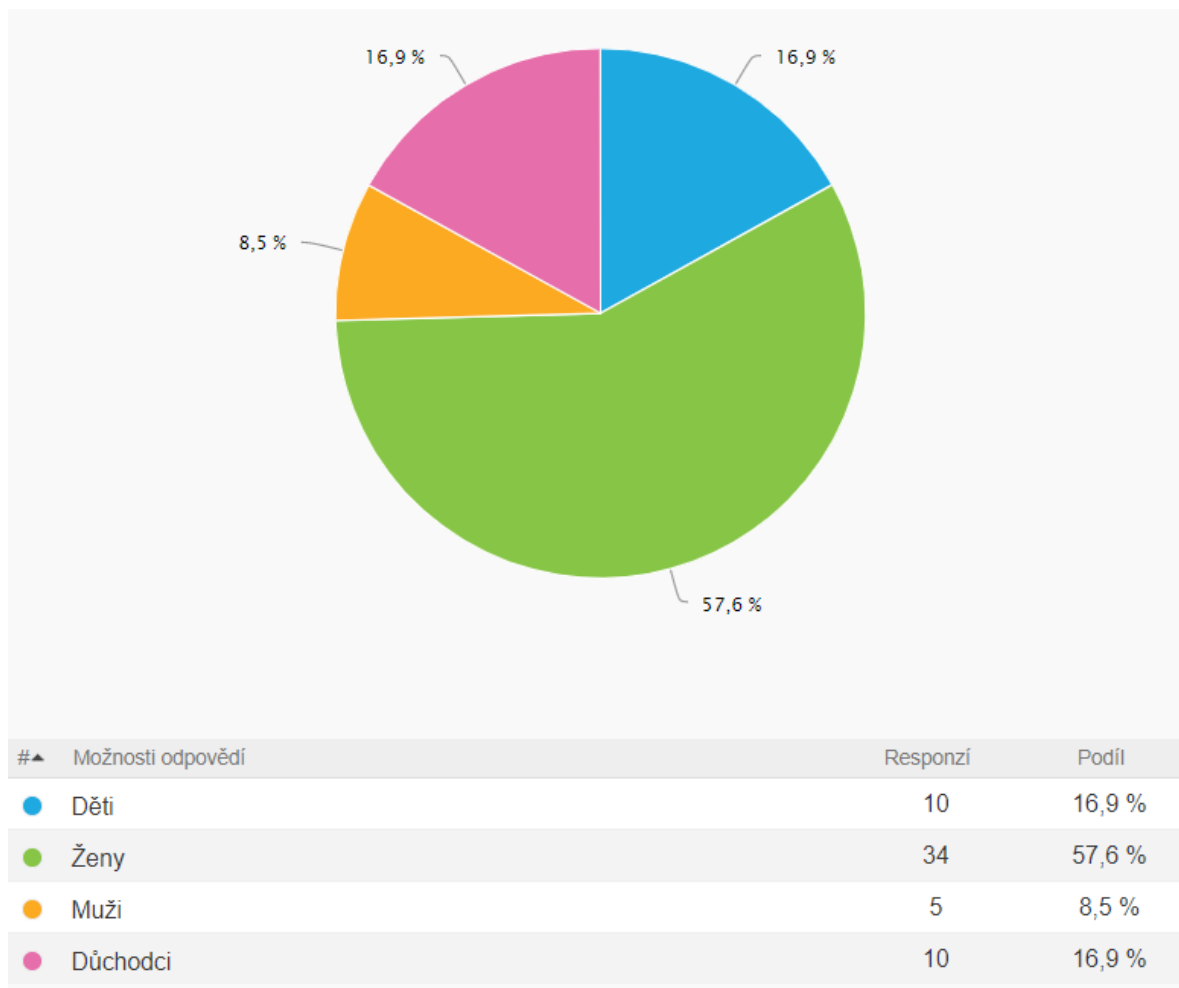
Obr. 7. Místo útoku

Následující dotaz zněl, jaký typ útoku je z hlediska kriminálních činností za použití násilí nejčastější. Z následujícího grafu je zcela zřejmé, že se jedná o fyzické napadení. Jak již bylo zmíněno v otázkách o útoku a útočnickovi, jsou fyzická napadení velmi častá, a většina z nich ještě navíc pod vlivem alkoholu. Není se proto čemu divit, že nejčastější odpovědí kromě beznásilné krádeže je právě fyzické násilí. Nutno dodat, že 3 respondenti odpověděli na otázku jinak. Jedna odpověď zněla, že záleží na typu a motivu útočníka a dvě odpovědi, že útoky jsou verbální, tedy psychické.

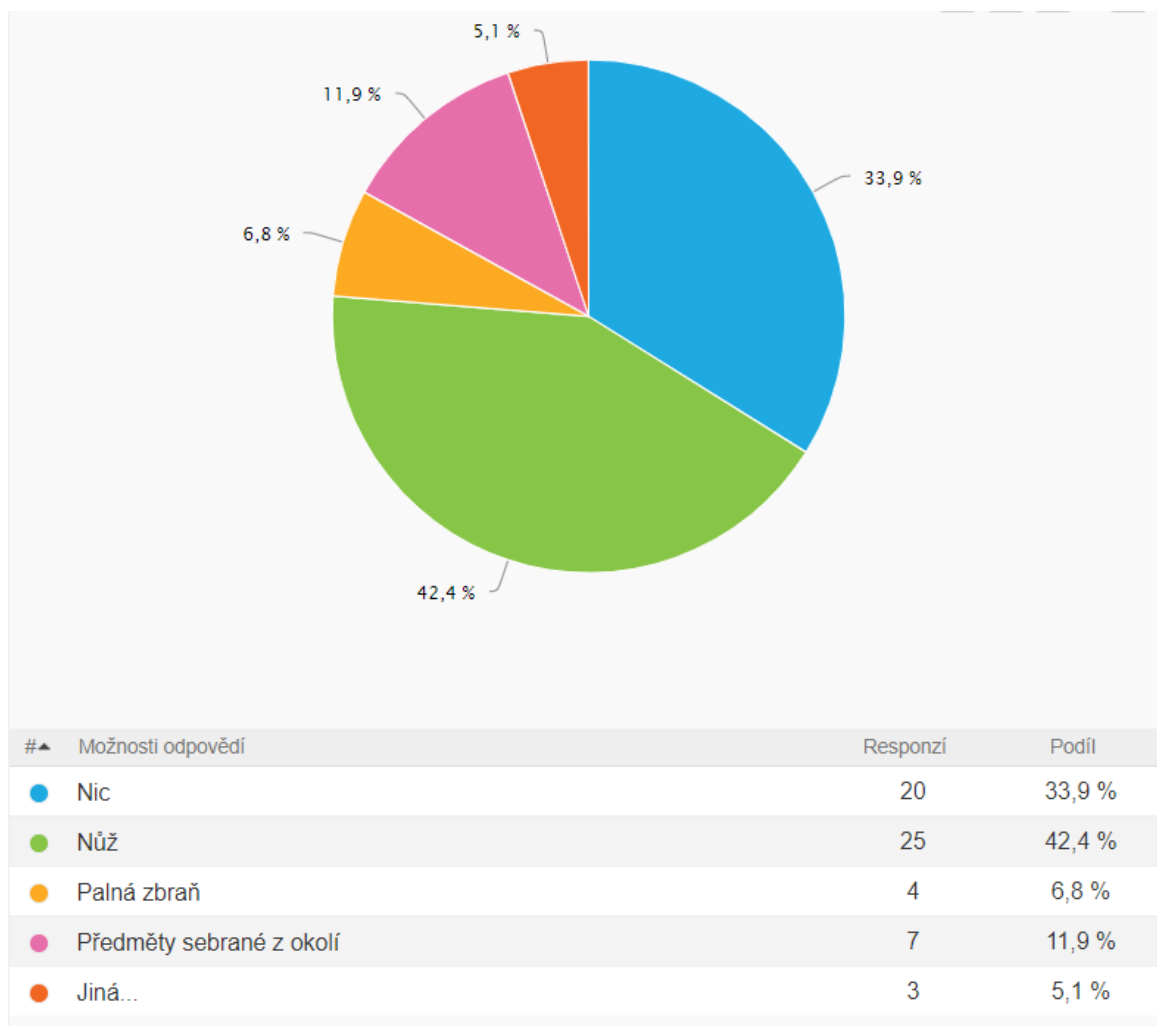
Obr. 8. Způsob útoku

Dalším dotazem bylo, kdo bývá nejčastější obětí útoků. Zcela jasně byla nejčastější odpovědí zvolenou žena a další nejčastější obětí jsou děti a důchodci. Není divu vzhledem k fyzické zdatnosti jednotlivých účastníků. Ženy od přírody nedisponují takovou fyzickou silou, jakou muži, a proto se stávají nejčastějším terčem útoků. Také se terčem stávají hodně děti, jelikož ještě nemají tolik rozumu, aby rozeznaly pravou tvář neznámých lidí. V neposledním případě se jednalo o důchodce, jelikož právě důchodci mají sníženou pohyblivost a také často uvěří nečestným praktikám útočníků.

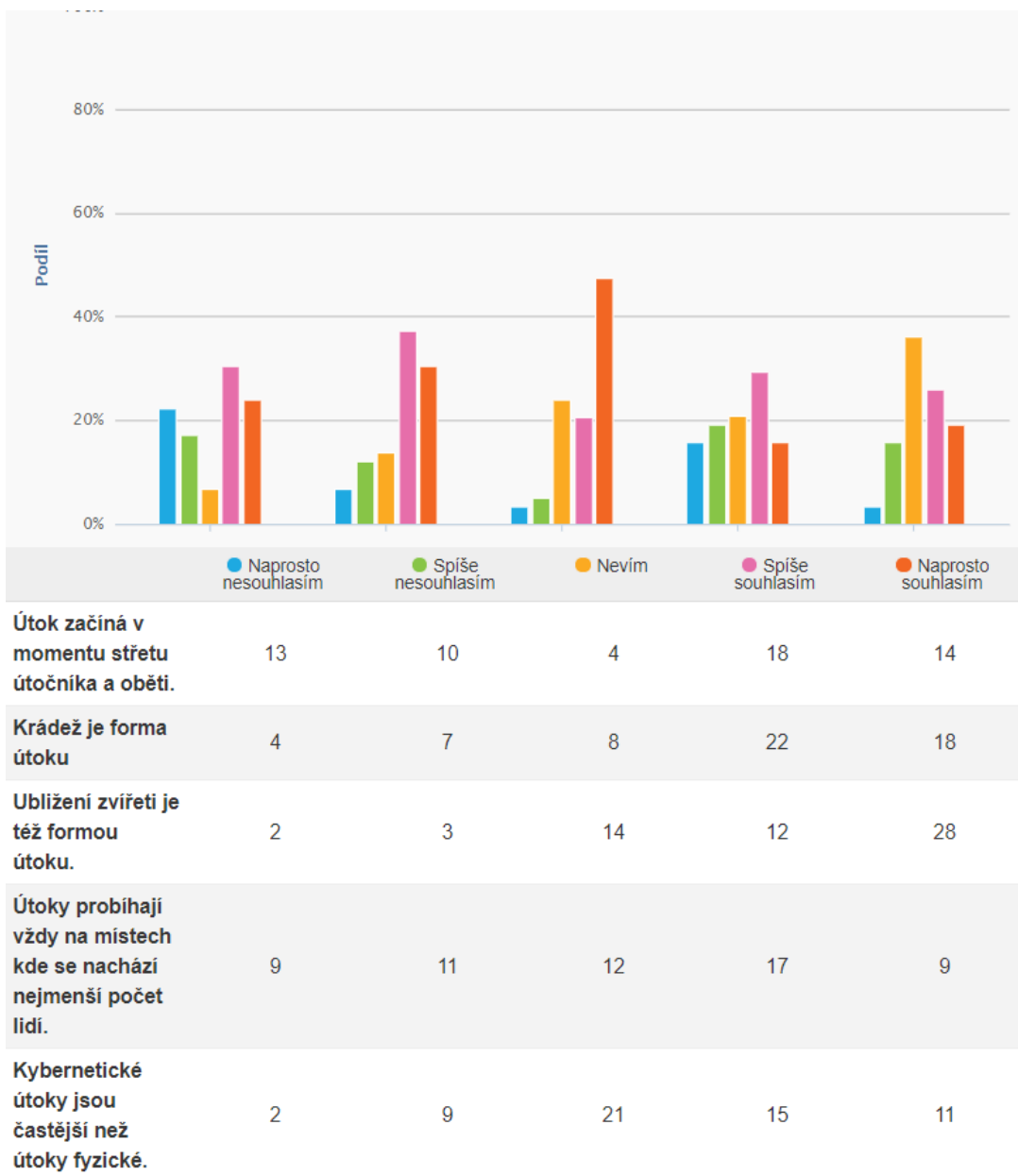
Obr. 9. Oběti útoku

Další z řady otázek, na které je třeba odpovědět je, jakou zbraň používají útočníci k trestné činnosti nejčastěji. Podle zbraně, kterou útočník používá, lze částečně odhalit, co plánuje udělat, a právě z toho hlediska je nutné se zabývat právě otázkou, jakou zbraň útočník používá. V následujícím obrázku je opět vidět, jaký mají dotazovaní na tuto problematiku názor. Jak je možné vidět, nejčastějšími odpověďmi je nůž anebo nic. Nůž je předmět, často užíván právě jako zbraň z prostých důvodů. Jedná se totiž o předmět, který má doma každý, je všude a cenově dobře dostupný. Druhou nejčastější je nic, tedy vlastní síla útočníka. Jednou z odpovědí „další“ bylo, že na zbraň útočníka se odvíjí podle toho, jaký má motiv. Chce-li vyloupit obchod, vezme si pistoli, avšak chce-li oloupit člověka, může si spíše vybrat nůž. Pokud chce někoho zbit, jeho zbraní jsou pěsti a vlastní síla.

Obr. 10. Zbraň

Poslední část dotazníku vybízela tázané o zaškrtnutí odpovědi, aby dali najevo, jak moc souhlasí s daným tvrzením. Tato část byla rozdělena na 2 sekce. První se zaměřuje spíše na útok jako takový a druhá část se zaměřuje na samotného útočníka. V každé části měli tázaní možnost reagovat na několik tvrzení, a to v rozmezí 5 stupňů dle toho, jak moc souhlasí. Jak je možné vidět na obrázku č. 11, bylo v první části položeno 5 tvrzení. První tvrzení znělo, že útok začíná právě v momentu střetu útočníka s obětí. Dle odpovědí se dá usoudit, že tázaní spíše souhlasí, ačkoliv ostatní mají zřejmě pochybení, jelikož ve chvíli, kdy útočník jde rychle k oběti a pořvává vulgarismy, dá se již tohle jednání považovat za formu či počátek útoku. Druhé tvrzení říkající, že krádež je forma útoku, bylo značně odsouhlaseno.

Obr. 11. Tvrzení o útoku

Třetí tvrzení říká, že ublížení zvířeti je též formou útoku. Jak je možné vidět, většina se shodla, že je to pravda. Předposlední tvrzení říká, že se útoky odehrávají na místě s nejmenším počtem osob. Zde se tázaní zcela neshodli, zdali je to pravda, nebo ne. Je to zajisté právě z důvodu, že záleží na motivu útočnicka a nelze bez dalších indicií určit, jak tomu doopravdy je. Poslední tvrzení v sekci útok říká, že kybernetické útoky jsou častější než útoky fyzické. Jelikož není statisticky dokázáno, jestli se jedná o pravdu či nikoliv, nelze přímo říct, jestli je tvrzení pravdivé. Skutečností však zůstává, že s vyspělejší dobou ubývá loupeží právě díky vzniku informačních technologií a možnosti provádět kyberútoky.

Obr. 12. Tvrzení o útočnickovi

Na předchozím obrázku č.11 je možné vidět poslední část dotazníkového šetření, jež je zaměřena na osobu útočníka. Většina dotazovaných se shodla, že útočník je nejčastěji muž. Na věkové kategorii se dotazovaní neshodli. Co se týče motivu, nejedná se vždy o peníze. Je to právě proto, že záleží na životní situaci útočníka a jeho psychickém rozložení. Odvíjí se od toho tedy, zdali útočí z finanční tísně, pro zábavu, z nemoci či z nouze. Motiv útočníka je individuální a na tvrzení, že útočník používá vždy zbraň, se většina dotazovaných shodla na tom, že se jedná o lež. Útočník totiž zbraň mít nemusí, jak již bylo uvedeno v předešlých kapitolách, útočník může útočit pouze verbálně. Může se jednat o psychický nátlak nebo fyzické napadení pěstmi, jak se stává u hospodských rvaček. Dotazovaní se také shodli, že osoba, která se mstí je také útočník, jelikož msta, je samostatný útok veden v jiném časovém provedení, ať už se jedná bezprostředně po prvním útoku či jiný den. Dalším důležitým faktem je skutečnost, že není pravda, že se útočník pohybuje vždy ve skupině. Skupina útočníků se objevuje zřídka. Opět však záleží na motivu a situaci. Poslední tři tvrzení byla orientována na oběť. Dotazovaní nesouhlasili s tím, že je obětí vždy žena, zato ale souhlasí s tvrzením, že se jedná o slabou oběť, která se evidentně nedokáže bránit, nezávisle na faktu, jestli je to muž, žena, dítě či důchodce. Nakonec se jednalo o vytipování oběti. Zde nevznikl jednoznačný názor. Z tohoto hlediska je tedy obtížné vyvodit závěr, zdali je oběť vždy vytipovaná. Opět lze vidět, jak záleží na motivu útočníka. Pokud se jedná o loupežné přepadení, je zajisté objekt vytipován. Jedná-li se o přepadení jedné osoby v parku, útočník čeká na vhodnou oběť, ale přesně, o kterou se jedná, zatím neví.

5.1.1 Interview s osobami v oboru

V rámci sběru informací, byl proveden rozhovor s deseti lidmi, kteří mají určité zkušenosti s oborem bezpečnostních technologií. Dotazovaným byla položena řada otázek, na které měli rozvést menší diskuzi a vysvětlit, jak na ně daná problematika působí. Vzhledem k rozsáhlosti odpovědí, byly vybrány ty nejpodstatnější:

- Útočník je osoba, která za účelem uspokojení svých potřeb ať už psychických nebo hmotných, způsobí újmu jinému člověku ať už psychickou nebo fyzickou
- Útočník je také osoba, která se mstí nebo osoba která úmyslně poškozují majetek
- Útočník útočí nejčastěji ve večerních hodinách na místech s nejmenším počtem lidí za účelem fyzického útoku anebo v odpoledních hodinách na místech, kde se nachází více lidí za účelem sebeobohacení
- Nejčastějším útočníkem je muž s cílem zcela zjevně slabším (nejčastěji žena)

- Nejčastější zbraní, kterou útočník používá je jeho vlastní síla, případně nůž
- Užití zbraně záleží na motivu útočníka – může se jednat i o nákladní vůz

5.2 Policejní zprávy

Pro získání informací z policejních zpráv, byly použity veřejné články ze zpravodajství z webu policie.cz. Jeden z případů útoku se stal, když se dva muži v nemocnici hádali o situaci ve vztazích. Jeden z mužů poté druhého fyzicky napadnul a poté zcizil peněženku a mobil.[13]

Další útok se stal v autobusu z důvodu rasové nenávisti, kde dva útočníci brutálně napadli člověka z důvodu odlišné barvy pleti. S použitím takzvaného boxera, prudce udeřili oběť do tváře, čímž mu způsobili tržná zranění a otřes mozku.[14]

Fyzicky byla napadena i žena v baru, která se dostala do slovní rozepře s jinou ženou. Po slovní hádce však v gradující situaci došlo i na fyzický útok, a to útok na oblast obličeje (především nos a čelo) a poté i řadu kopanců. [15]

Dalším útočníkem se stal 42letý útočník, který se dopustil trestných činů, jako jsou loupeže, vydírání a sexuální obtěžování. Pro loupežné účely použil nůž s 20 cm čepelí a věcné předměty požadoval od obětí důchodového věku. Poté okradl a sexuálně obtěžoval 19letou dívku a poté opět útočil na starší oběti s cílem je oloupit o finanční a materiální prostředky. [16]

Posledním z uvedených případů se stal na pouti, kdy útočník slovně a poté fyzicky napadl muže, kterého provokoval. Muže několikrát udeřil do oblasti hlavy a poté, co upadl na kovovou konstrukci, mu zavolal pomoc. Bylo zjištěno, že oběť byla silně pod vlivem alkoholu a z incidentu si nic nepamatuje. Útočník je prozatím vyšetřován na svobodě, z výpisu z trestního rejstříku je však známo, že majetkové a násilné trestné činy nejsou jeho prvním prohřeškem.[17]

5.3 Soudní rozhodnutí

První z uvedených případů je útok, kdy muž na zahradě napadl druhého muže a to tak, že jej opakovaně udeřil do hlavy klackem. Údery byly opakované a způsobily muži zlomeniny, tržná zranění a zhmožděny. Útočník se u soudu obhajoval tím, že on není ten, který útok započal a jedná se pouze o nutnou obranu, jelikož jej chtěl muž (oběť) napadnout již v restauraci. Očitá svědkyně uvedla, že si z důvodů opilosti nic nepamatuje.[18]

Dalším obviněným se stal muž, který zastřelil útočníka včetně jeho psa, který jej verbálně a poté fyzicky napadnul a poštvál na něj svého psa. Obviněný posilněný alkoholem právě odcházel z restauračního zařízení a cestou domů oslovil psa, což se nelíbilo majiteli domu. Ten tak verbálně zaútočil na muže a poté ho fyzicky napadl. Obviněný se pod nátlakem pokusil útočníka neúspěšně zahnat a poté ho střelil. Jelikož útočník v útoku pokračoval, střelil ho podruhé, čímž ho usmrtil. Poté střelil také na útočícího psa. Bylo zjištěno, že útočník byl také pod vlivem alkoholu. Obviněný byl odsouzen pro nepřiměřenou obranu, čehož byl po odvolání zbaven.[19]

Podobně začal i případ, kde muž fyzicky napadnul druhého muže a to tak, že mu uštědřil dva prudké údery, které měly za následek mnohačetná zranění v oblasti obličeje. Důležitým prvkem tohoto sporu je fakt, že úderům předcházela slovní rozepře, která vyústila ve fyzické násilí. [20]

Stejně tak se i stalo u následujícího případu, kde se 2 muži dostali do konfliktu a poté, co jeden muž chytil druhého do takzvané kravaty, se muž rozhodl zaútočit kuchyňským nožem a bodnul druhého muže do oblasti dutiny břišní. Stejně jako u předchozího případu je možné vidět, že fyzickému útoku předcházela hádka. [21]

Totéž se stalo u případu [22] kde muž u chatek chtěl po slovní rozepři napadnout druhého muže, který z kapsy vytáhnul skládací nůž a bodnul muže do břicha.

Posledním z uvedených případů je opět velmi podobný již výše zmíněným případům. Jedná se opět o muže, který se dostal do slovní rozepře v místě mezi kostelem a hernou s jiným mužem a poté co hádka vygradovala, vytáhnul nůž a způsobil muži řezné rány na krku. [23] Jelikož se jedná o mnoho případů s tímto počátkem (včetně případů viz policejní zprávy), lze usoudit, že komunikace hraje v každém konfliktu velmi důležitou roli, pomocí níž fyzické spory začínají.

5.4 Kvalifikační práce

Pro tuto část byly vybrány kvalifikační práce, jež popisují chování útočníků. První z příkladů je chování v davu. Je to z důvodu, že účastníci davu jsou na nějakou dobu v jiném stupni chování než obvykle. Dav se chová mnohdy neslušněji, nadmíru emocionálně a člověka to může rozhodit. Je-li jednotlivec ponořen do davu, je dost možné, že se může dopustit věcí, které by jindy neudělal.[24] Kupříkladu pocit nutnosti kárání okolí. Útočníka může vytočit jednání kohokoli z davu a následně ho přepadne chtíč situaci vyřešit a oběť napadne.

Dalším prvkem je zvážit, zdali se jedná o přiměřenou či nepřiměřenou obranu a zdali se oběť může stát útočníkem. Jedním z případů je muž, který verbálně napadl muže s přítelkyní ve snaze o získání finanční hotovosti. Muž akčně útok opětoval a udeřil útočníka. Ten však útoku nezanechal a opět se domáhal finanční hotovosti pod výhružkou smrtí. Muž vytáhnul nůž a útočníka bodnul. Z osobního hlediska jednal správně, jelikož chtěl zamezit dalšímu útoku. Je zde však fakt, že nožem bojoval proti pěstem, a proto je třeba uvažovat, zdali se v takové situaci nejedná právě o nepřiměřenou obranu. Muž poté zavolal útočníkovi pomoc, který však z místa utekl. Právní následky tohoto útoku se budou řešit v případě, že se podaří útočníka dostihnout. [25]

Závěr

V rámci analýzy dotazníkového šetření bylo dosaženo závěru, že nejčastějším útočníkem je muž což odpovídá statistice, jež je uvedena v teoretické části. Nejčastěji používanou zbraní je, jak se ukázalo, nůž. Nutností je podotknout to, že většina z výše uvedených případů měla velmi podobný průběh. Počátky většiny fyzických útoků jsou ve slovní rozepři a teprve poté dochází k fyzickému útoku, a to nejčastěji nožem, případně vlastní silou. Jak již bylo zmíněno, k agresí dochází tam, kde se mění myšlení lidí a to ukázalo, že komunikace je základem sporů.

6 ANALÝZA FOREM A METOD ÚTOKU

Tato část práce se zaměřuje především na formu a metodu útoku. Jde o to, jakým způsobem se útočník projevuje. Pro zpracování této části byla provedena kompilace mnoha dokumentů a videí odpovídajících dané situaci. Především je nutno podotknout, že spousta útočníků má společné rysy i přesto, že spolu nemají vůbec nic společného. Jediné, co se mnohdy podobá, je motiv. Důležité je však na útok pohlížet i z té druhé stránky. Jak takový útok vypadá, jak se připravuje neboli jak nastává. Důležité je však také poukázat na užití vybavení. Jak již bylo uvedeno v teoretické části, jako zbraň se nedá považovat pouze nůž či pistole. Za zbraň může být použita libovolná věc, která dokáže člověku uškodit. Dále je potřeba zmínit místo a čas, kde útok probíhá. Neposlední skutečností zůstává vzhled a komunikace útočníka. Jak pravděpodobný útočník vypadá, již bylo také zmíněno. Z hlediska komunikace se dá útoku částečně předcházet, jelikož lze poznat agresivitu, jež je nejvýraznějším prvkem útočníků.

6.1 Přípravenost, profesionalita

Pokud chceme lépe útočníka definovat, je nutné se trochu zaměřit i na jeho potenciální zkušenost a přípravu. Ne všechny útoky jsou vždy předem naplánované, stejně jako ne všichni útočníci se nemusí dlouhodoběji pohybovat v kriminální činnosti. Kupříkladu v případě, kde oběť, již byl podnapilý muž, vracející se domů z restauračního zařízení, dráždil skrze plot psa. To se však nezalíbilo jeho majiteli, jež byl též posílněn alkoholem. Majitel psa nebyl připraven k užití násilí. Při zaslechnutí štěkotu svého psa, vyběhnul ze svého domu bez ohledu na své ošacení (pouze trenýrky) a slovně zaútočil během toho, co se k oběti přibližoval. Ve chvíli, kdy se přiblížil k oběti, fyzicky ji napadl a následně poštvál psa. [19] Tento útok se tedy nedá považovat za předem připravený, jelikož byl naprosto střemhlavý a nečekaný, nehledě na množství požitého alkoholu. Ve chvíli, kdyby muž očekával příchod oběti a předem se vyzbrojil, dalo by se uvažovat, zdali byl útočník na útok připravený, či nějakým způsobem vycvičený.

6.2 Použité zbraně

Jedním z nejdůležitějších prvků rozeznání útoku či útočníka jsou nošené či užití zbraně. Samozřejmě nelze říct, že útočník je ten, který má u sebe zbraň a jen tak, lze útočníka rozeznat. Zbraň jako taková je však z mnoha případů velmi důležitým faktorem. Pokud opět použijeme informace získané z analýzy soudních případů, je podstatné zdůraznit, že mnoho útočníků nepoužilo ke své činnosti zbraň zkonstruovanou k ublížení. Nutno však

podotknout, že zbraň nemůže nikomu ublížit. Jedná se pouze o prostředek, kterým člověk ubližuje druhému člověku. Zpravidla se jednalo o předměty z okolí daného místa. Nejčastějším předmětem užitým jako zbraň byly kameny, větve, kovové či dřevěné palice nebo „pouze“ hrubá síla. Pokud osoba použije předměty nalezené v okolí, dá se předpokládat, že útok byl zřejmě jen formou provokace, či náhlým pokusem pro využití situace. Případy, kdy byly užity nože, jsou méně častější než ty, kde byly použity obyčejné předměty či pouze pěsti. Dle dostupných případů byl pro útok volen nůž pouze tehdy, kdy se jednalo o násilnou loupež, zatímco beze zbraně šlo jen o potlačení ega, dominanci, pocit nadřazenosti či agresivní sklon k násilí. Nejméně případů bylo při užití palné zbraně. Případy, kdy sám útočník přiznal, že oběť zastřelil z pomsty, je opravdové minimum. Nelze však zapřít, že se útoky s použitím palné zbraně neuskutečňují. Dne 24. února 2015 ozbrojený muž vnikl v Uher-ském brodu do restauračního zařízení, kde bezhlavě zastřelil 8 osob a jednu těžce zranil a poté stejnou zbraní spáchal sebevraždu. Motiv tohoto činu není zcela znám, ale podstatná je skutečnost, že k útoku použil palnou zbraň. Tyto situace se však naštěstí stávají jen zříd-kakdy.

6.3 Místo a čas

Druhým opravdu podstatným faktorem útoku je dle analýzy uskutečněných případů místo a čas, kde se útoky odehrávají. Ve většině případů, včetně výše zmíněného útoku a poštvaného psa, se objevují ve večerních až nočních hodinách. Lze podle toho lehce odvodit, že ve večerních hodinách, kdy je většina obyvatel ve svých domovech, se venku nepohybuje tolik lidí, a proto je jednodušší někoho napadnout, jelikož nebude v okolí množství lidí, kteří by útočníka zahnali. Je však nutné brát v úvahu motiv útočníka. Dle dostupných případů, se většina útočníků, útočících v noci chtělo domoci majetku s finanční hodnotou. Dále šlo o znásilnění či jiné sexuální obtěžování. Zatímco v průběhu dne se nestává tak často, aby se útočník pokoušel loupit. Co se tedy času týče, je důležitým prvkem motiv. Charakterizovat místo činu je obtížné. Ve spoustě případů byla místa naprosto individuální. Pokud však tuto skutečnost pomíneme a zaměříme se všeobecně na data, která spolu nejvíce souvisí, zjistíme, že útoky se nejčastěji nachází na místech, kde se nachází enormní počet lidí, aby útočník mohl násilně strhnout majetek z těla oběti a následně se ztratit v davu anebo naopak na místě, kde se nachází co nejmenší počet lidí, aby nikdo útočníka nechytil.

6.4 Vzhled a komunikace

Vzhledem k tomu, že útočník může vypadat opravdu jakkoli a může na sobě mít oblečené taktéž cokoliv, je velmi obtížné vymezit a odhalit že člověk, který je oblečený kupříkladu v modré mikině a otrhaných kalhotách je útočník či nikoliv. Díky častým výskytům útoků lze však alespoň částečně odhalit, jak útočníci myslí. Lépe řečeno, jak si představuje, že bude jeho krytí vypadat. Na základě těchto poznatků lze vyhodnotit, jak většina útočníků vypadá. Následující obrázky ukazují, jak se útočníci mohou odívat.

Obr. 13. Útočník 1 [26]

Na obr. 13 lze vidět útočníka, která na lanovce v lyžařském areálu napadl muže, který ho pouze požádal o uvolnění místa k sednutí, načež útočník vstal a udeřil muže několikrát do obličeje. Z komunikační stránky jednal velmi pasivně a ihned zaútočil.

Obr. 14. Útočník 2 [27]

Na obr. 14 se nachází útočník, který zaútočil sekerou na příslušníky městské policie. Motiv toho činu není zcela objasněný, ale můžeme však poukázat na to, jak je útočník oblečen.

Dlouhé kalhoty přímo nedávají společné rysy útočníků ale bunda s kapucí může. Nelze říct, že všichni, kteří si oblečou bundu s kapucí jsou útočníci, ale pokud takhle oblečená osoba disponuje zbraní (sekera, kladivo, nůž, pistole, ...) s chladným výrazem ve tváři a na místě které není přizpůsobeno právě takovému inventáři, lze očekávat že taková osoba plánuje něco zlé a je nutností být obezřetný. Většina útočníků si snaží utajit svou identitu, tudíž obličej, a proto používají různé čepice, kšiltovky, kapuce k zahalení tváře. Pozdější identifikace z kamerových záznamů je tak složitější.

Obr. 15. Útočník 3 [28]

Na obr. 15 se nachází muž, který v metru pořezal nožem jiného muže v oblasti krku. Zdali se muži znali není známo, útok je však považován za trestný čin, a to těžké ublížení na zdraví. Je zde možné opět vidět, že má útočník oblečen dlouhé kalhoty a bundu. Ačkoliv se zdá že útočník svou identitu neskrývá, můžeme vidět, že také používá kapuci, aby alespoň částečně skryl svůj obličej a na zádech batoh. Nelze říct přímý úmysl útočníka, zdali se chystal k trestné činnosti (loupež, ...) nebo měl jiné plány, ale výsledek je zřejmí.

Obr. 16. Útočník 4 [29]

Dalším příkladem je zde lupič, který přepadl benzínovou stanicí a napadl prodavače kovovou tyčí. Opět je na obr. 16 možno vidět, že útočník používá pokrývku hlavy. Nyní se jedná o kšiltovku. Bohužel pro něj, se však podíval přímo na kameru, a tak je jasně vidět útočníkovi přímo do obličeje.

Jelikož se jedná o čtvrtý případ z výše uvedených, kde útočník nosí pokrývku hlavy, je možné upozornit na to, že se útočníci opravdu snaží nějak zamaskovat svou identitu, což se jim však nedaří. Na základě čtyř případů nelze dojít k závěru, že útočníci si vždy kryjí obličej. Velmi to závidí na útočníkovi, jeho motivu a místa útoku. Jak je uvedeno v teoretické části, útočníci mohou být výraznější, tedy různá tetování, piercingy a jiné znaky. Reálně se však útočník výrazně neliší od průměrného člověka, a proto je nutné odpozorovat společného rysy jako jsou například pokrývky hlavy doprovázené podezřelým chováním (nervozita, neustálá kontrola okolí, ...), můžeme hovořit pouze o společných rysech, a ne celkové charakteristice. Každopádně je však nutností zdůraznit, že pro plné odhalení útočníka je nutností všimnout si nejen vzhledu ale především chování.

Komunikace útočníka je opět závislá na dané situaci a motivu. Jedná-li se o přepadení obchodních objektů (nákupní střediska, benzínové stanice, ...), přichází útočník do objektu s jasným cílem, a to zboží či peníze a chce s tím odejít. Většinou vytáhne zbraň (palná zbraň, nůž, kovové tyče, ...) a požaduje od oběti vydání požadovaných hodnot. Mluvíme-li o fyzickém násilí, zřídka dochází k přímé konfrontaci bez prvotních náznaků, jak došlo v případě útoku u obrázku číslo 13 a téměř vždy předchází fyzickému útoku verbální útok, jak již bylo zmíněno v soudních případech a policejních zprávách v kapitole 5.

„Podobně jako komunikace i konflikt se odehrává ve dvou souběžných rovinách: věcné, tedy co je předmětem a cílem sporu a vztahové či pocitové, tedy jak to mezi námi je. Pouhá snaha myšlení o obhájení si stanovisek a pojmů, může být cítěním vnímána jako pokus o konfrontaci, zastrašení či nadvládu.“ [30] Jedná se především o výroky typu: „Nevyjádril jsem se jasně?!“ I z takové situace může snadno vzniknout konflikt a agresivní reakce. Je třeba také pomyslet, že komunikace plyne především z osobnosti jednotlivého člověka, protože i geniální vědec může být neschopný žít sociální život a mít problémy se sociálním cítěním. Důležitým prvkem těchto skutečností je dědičnost, a především výchova jež mají značný vliv na budoucí jednání.[31]

Jak již bylo zmíněno, hlavním prvkem komunikace je osobnost. Existuje takzvaná disharmonická osobnost. Jedná se o asociální osobu se zlatým srdcem, což je takový člověk, který krade, ale nikdy ne chudým. [31]

David Gruber ve své knize: Zlatá kniha komunikace uvedl, že nelze nekomunikovat. Výměna informací s okolím je přeci komunikace. Veškerá aktivita, proces, dění, co člověk provádí, je určitým způsobem komunikace. „Znalost komunikace posiluje, podtrhuje, znásobuje vše ostatní, co znáte.“ Je důležité podotknout, že znalec oboru, tedy člověk, který má dobře vyvinuté komunikační znalosti, má obrovskou výhodu proti neznalým. [32]

Obr. 17. Verbální zneužívání [33]

Prvním příkladem agresivního jednání je ukázka zadržení řidiče taxi služby [34]. Policisté taxikáře sledovali a později řidič zastavil. Jakmile vystoupil z vozidla, přistupoval rychlým

krokem k policistům a vulgárně jim začal nadávat. Na výzvy policistů nereagoval a pokračoval ve svém jednání pokračoval, přičemž použil své síly a zaútočil také fyzicky.

Dalším případem [35] je situace, kdy mladou ženu, která jela tramvají bez platné jízdenky zadrželi revizoři a omezili ji na osobní svobodě, s čímž žena nesouhlasila a zavolala na pomoc muže. Po dobu, než se muž dostavil, se dívka snažila vyprostit z držení revizorů. Po příchodu muže (pravděpodobně přítele ženy) je možné vidět, že okamžitě slovně napadl revizora slovy: „Co je prase?! Co je vole?!“ následovným odražením revizora z místa. Ve svém nátlaku pokračoval a pokusil se zasadit úder. Poté popadnul ženu a odešli. Tento případ je uveden právě jako příklad jednání a komunikace před konfrontací.

Další obětí se stal pracovník kurýrní služby, jež rozvážel zásilky. Nastal však problém se zásilkou jednoho muže, který se vulgárně snažil domoci toho co si objednal i přes to, že se kurýr snažil vysvětlit situaci. Jelikož se muži nedostala „správná“ odpověď, rozhodl se najít si co chce a neoprávněně vkročil do nákladního prostoru auta. Ve chvíli, kdy se mu v tom snažil kurýr zabránit, vrazil útočník do kurýra (pravděpodobně, na videu není tato akce zcela vidět, ale jde to rozeznat z následujícího rozhovoru), který následně z auta vypadnul včetně televizoru, který převážel. Na výzvu o zaplacení způsobené škody, se útočník začal chovat velmi agresivně a působil škody na televizoru, poté na autě a následovně se snažil dopadnout kurýra. [36]

Posledním z uvedených případů [37] je brutální napadení seniora mladým mužem, který se snažil od útočníka získat zpátky svou tašku, kterou mu útočník sebral. Útočník ihned prudce reagoval verbálním i fyzickým útokem a poté se pokusil odejít.

Závěr

Většina útočníka již z dálky může působit jako osoba, která musí být určitým způsobem opovrhována společností z důvodů nošení specifického tmavého oblečení, piercingů a tetování. Ačkoliv se tyto prvky velmi často objevují ve spojitosti s útočníky, nedají se pevně brát jako přímý ukazatel osobnosti. Lze však použít jako společný rys, který ve spojitosti s jiným ukazatelem může vyvodit záměr. Velmi důležitým prvkem k rozpoznání útočníka je komunikace a způsob jednání, který v kombinaci s viditelnými prvky může útočníka rozpoznat. Jak je možné poznat dle názorných ukázek, většinu fyzických napadení předchází agresivní jednání v podobě vulgarismů.

7 MÝTY O ÚTOČNÍCÍCH

Tato část se zaměřuje na mýty, které jsou o útočnících šířeny. Existuje spousta tvrzení, která pojednávají o tom, jak je útočník na svůj čin připraven. Existují určité mýty, které tvrdí, že útočník je profesionální kriminálník, který je stoprocentně zkušený a jde si tvrdě za svým cílem, ale jak už to ale bývá, mýty nejsou vždy pravdivé.

7.1 Mýty o profesionalitě

Pro zodpovězení určitých otázek je nutno se ptát útočníků, zdali jsou tvrzení pravdivá či nikoliv. Nejznámější mýtem o profesionalitě útočníka je jeho výcvik, jak se také všichni útočníci tváří v amerických filmech. Filmy se nedají brát jako relevantní zdroj informací, ale lidé bývají značně ovlivněni televizním vysíláním natolik, že tomu věří a berou to jako zcela normální věc. Útočník se nikdy nemine svého cíle a se zbraněmi zachází, jako by se s nimi narodil. Je však tahle skutečnost pravdou? Odpověď na tuhle otázku nám nabízí rozhovory s kriminálníky v knize: Jak přežít v betonové džungli od Ronalda J. Adamse.

První kriminálník uvedl, že je velmi špatný střelec, a jedině, k čemu měl zbraň, bylo zastrašení. Ve chvíli, kdy se cítil ohrožen, chtěl jen utéci, avšak v konfrontaci s policistou vystřelil, protože policistu bral jako nepřítele, hrozbu. Se střelbou žádné zkušenosti neměl. Druhý kriminálník, který přepadl obrněný transport sdělil, že zbraně trochu studoval. Řekl: „Dobrý ozbrojený lupič nebo dobrý zloděj má na mysli jedinou věc – úspěšně odtáhnout svůj lup. Chce to, pro co si přišel, a chce s tím odejít.“ [24] Další útočník řekl, že je znám jeden velmi důležitý fakt. Je to skutečnost, že si je zločinec velmi dobře vědom toho, že se může dostat do situace, kde se bude střílet. Je tedy na takovou situaci připravený, zatímco policista bývá překvapen, protože to nečeká. K přestřelkám dochází v těsném dotyku, nikoliv z dálky. Jsou velmi rychlé a probíhají za špatné viditelnosti nebo i za tmy. K tomu všemu nestřílí policisté na stojící figuríny ale na pohybující se cíle opětuující palbu.[38]

7.2 Vybavení

První mýtus zaměřený na zbraně tvrdí, že čím více zbraní, tím více vražd.[38] Na následujícím obrázku je možné vidět statistiku držených zbraní vůči jejich užití k vraždě, a ačkoliv se jedná o starou statistiku, je prokázáno že se nejedná o pravdu. Ku příkladu v roce 1998 bylo 313 vražd palnou zbraní, přičemž bylo 265030 držitelů, což je 0,12 %. V roce 2005 byl však počet vražd palnou zbraní 186, přičemž držitelů zbraní bylo 310884, což je 0,06 %. Jak je možné vidět, i když se zvýšil počet držitelů zbraní, počet vražd naopak klesal.

Rok	Počet držitelů zbraní	Počet vražd
1998	265030	313
1999	279156	265
2000	303904	279
2001	321215	234
2002	310201	234
2003	310063	232
2004	308308	227
2005	310884	186

Obr. 18. Statistika vražd palnou zbraní [38]

Mezi jiné pověry a mýty které jsou rozneseny mezi lidmi patří také to, že každý útočník, který má něco společného s nezákonnou akcí, má u sebe zbraň. V novinách vyjde článek, že v Americe na ulici zastřelili člověka. Poté shlédnou Hollywoodský film, ve kterém se více střílí, než mluví a vznikne pověra, že i zloděj který potřebuje tři stovky na pivo, má za opaskem nůž. Vzhledem ke zkušenostem kriminálních, jež jsou také popsány v knize, jak přežít v betonové džungli je možné zjistit, že útočníci nemají v plánu zabíjet, ale chtějí pouze dosáhnout svého cíle. Pokud se jedná o větší akci, vezme si s sebou útočník však pouze nůž nebo airsoftovou zbraň. Pouze v ojedinělých případech se stává, že útočník vlastní pravou zbraň, kterou hodlá použít. Faktem tedy zůstává, že průměrný útočník nevlastní ani granáty, ani bomby a kulomety. Jedná se pouze o osobu, nejčastěji s nožem, co chce co nejrychleji sebrat kořist a odejít.

Závěr

Vzhledem ke skutečnostem, jež je možné najít v knize Jak přežít v betonové džungli, je možné na základě rozhovorů s kriminálníky dojít k závěru, že většina útočníků nemá zkušenosti s útoky ani zbraněmi a zbraně užívají pouze v nouzi. Je zcela zjevné, že největším problémem je strach lidí a manipulace z televizních seriálů a filmů, které zkreslují představy určitých osob, které poté vnímají fikce jako reálný svět.

8 UCELENÁ CHARAKTERISTIKA

Následující kapitola se zabývá charakteristikou útočníka. V předešlých kapitolách již útočník byl charakterizován obecně. Další kapitoly se však zaměřovaly na informace z internetu či policejních zpráv, kde byly uvedeny názorné ukázky jednotlivých útočníků a na základě toho, bude vytvořena ucelená charakteristika, která shrne veškeré zjištěné informace a navrhne takzvaně „obrázek“ o tom, jak útočník vypadá, jak se chová, jak jedná a z jakého důvodu to vlastně dělá.

8.1 Vzhled

Jako první je nutné se zaměřit na vzhled. Ve chvíli, kdy někdo uvidí slušně oblečeného člověka v kvádru, nedá se předpokládat, že se jedná o útočníka. Z uvedených obrázků se dá odvodit, že průměrný útočník nemá nijak speciálně vybraný či něčím výjimečný oděv. Lze však říct, že se snaží zakrýt svůj obličej, ale podstatný je však motiv útočníka, jelikož například rváči svůj obličej zakrývat nebudou. Útočník je tedy osoba libovolného vzrůstu. Většinou má oblečenou bundu či jinou mikinu s dlouhým rukávem. Dalo by se říct, že celkově se jedná o levnější oblečení, pravděpodobně z důvodu možného poškození. Tetování či piercing se nyní nezdá být tak úplně častým, jak lidé popisují. Je nutné tedy podotknout, že pokud je nutné identifikovat potenciální útočníka, je třeba dbát na jiné znaky, než je jen vzhled. Pokud tedy někdo potká osobu se zahaleným obličejem, černými kalhoty a bundou, je třeba dbát zvýšené opatrnosti v případě, že se k němu podezřele a rychle blíží, jde o pozdní hodiny nebo se jedná o méně frekventovanou oblast.

8.2 Chování

Chování je u rozpoznání útočníka vždy důležitějším faktorem než jeho vzhled. Je to právě z toho důvodu, že potenciálním útočníkem může být téměř kdokoliv. Proto je velkou nutností se zaměřit na chování jednotlivých lidí kolem nás. Nejčastějším identifikátorem útočníka je zlost, agrese. Útočník je ve většině případů naštvaný a potřebuje někde vybit svůj vztek. Poté přichází otázka, kdo se stane obětí, zdali to bude osoba, která útočníkovi někoho připomíná, nebo jak se říká: „První, kdo se mu dostane pod ruku“. Co se tedy týče fyzického útoku, je v chování na prvním místě právě zlost. Pokud se však zaměříme na loupeže, či jiné útoky, může zlosti převládat právě strach. Útočník, který se chystá provést útok, může být značně nervózní a dělá chyby. Co se chování tedy týče, u útočníka převládá strach, nervozita nebo zlost, doprovázená agresí, nadáváním a kopáním kolem sebe.

8.3 Motiv

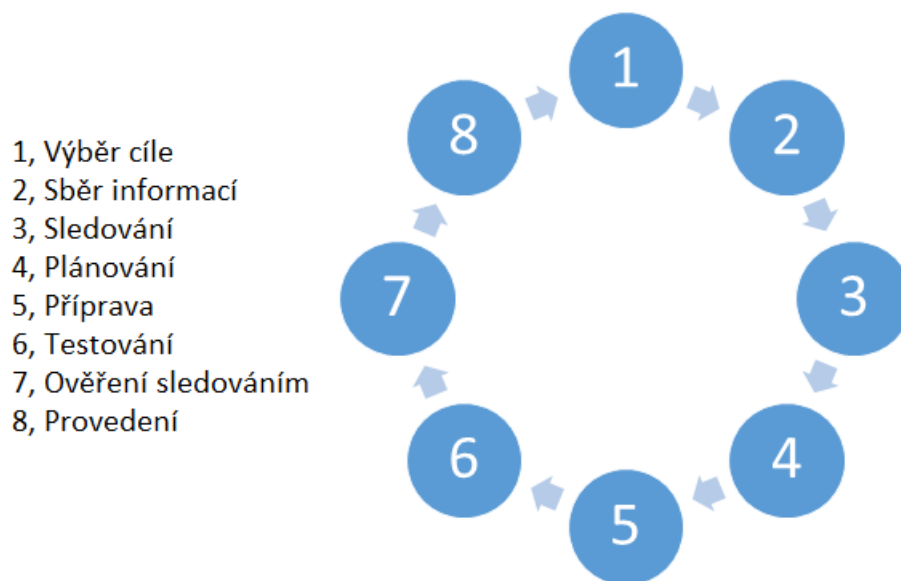
Dalším důležitým prvkem útočníka je jeho motiv. Na základě motivu útočníka se odráží i jeho vzhled a chování. Pokud se útočník chystá někoho zbít, pravděpodobně se jedná o útočníka, který překypuje zlostí, má nahromaděný vztek a potřebuje si ulevit. V tu chvíli mu nezáleží na tom, jak vypadá a co má oblečeného. Pokud se však chystá přepadnout nějaký objekt, zaměří se na své ošacení a zamaskování svého obličeje. Pokusí se změnit to, co je na něm obvyklého, aby si ho nikdo nemohl spojit s jeho osobou. Pokud se jedná o zloděje, záleží na místo, kde se hodlá dostat. Vzhledem se opět bude snažit zamaskovat obličej anebo naopak co nejvíce podobné oblečení s okolím a splynout s davem.

Existují 3 druhy motivace:

1. Instrumentální motivace
 - Útok se stává nástrojem pro dosažení svého cíle
 - Důraz na přípravu, přípustnost řešení
2. Afektivní motivace
 - Útok je podmíněn stresem a jinými situačními faktory
 - Útočník byl pravděpodobně v minulosti též obětí
3. Deviantní motivace
 - Motivace zevnitř osobnosti
 - Psychické narušení, sadismus, paranoidní schizofrenie [39]

8.4 Jednání

Jednání útočníků bývá většinou alespoň částečně plánované. V opačném případě lze pozorovat zvýšený zájem o zabezpečení objektu. Jedná se o takzvaný cyklus před útokem. Jak již bylo zmíněno, útočník se chová nervózně nebo naopak podrážděně až zlostně. Snaží se před svým úkonem však získat co nejvíce informací. Sbírá informace o určité osobě nebo objektu. Právě proto je jednání útočníka nekoordinované, zmatené a opakované. Jednání však může být individuální, jelikož záleží na motivu útočníka. Na následujícím obrázku je možné vidět obecný postup či cyklus, který probíhá při přípravě a provedení útoku.

Obr. 19. Cyklus před útokem [40]

Útočník si jako první vybere cíl svého útoku. Jedná-li se o určitý objekt. Poté se o objektu pokusí zjistit co nejvíce informací. Fyzicky přijde do daného objektu a začne sledovat, jak to uvnitř vypadá, co se tam děje. Zjišťuje aktuální stav zabezpečení. Hledá kamery, fyzickou ostrahu, únikové východy. Poté vymýšlí plán, jak útok provede. Řádně se na útok připraví a přichystá si inventář k jeho provedení. Následuje „proklepnutí“. Když něco udělá, jak na to zareaguje okolí. Ověří si, jestli po zkoušce pracovník komerční bezpečnosti nějak zareagoval nebo zůstal bez povšimnutí. Pokud vše vyšlo, provede útok. [40]

9 CHARAKTERISTIKA PRAVDĚPODOBŇHO ÚTOČŇIKA

Charakteristika pravděpodobného útočňika velmi souvisí s předešlou kapitolou, tedy s ucelenou charakteristikou útočňika. Je to z toho důvodu, že pokud chceme charakterizovat potencionálního neboli pravděpodobného útočňika, je nutné vědět, kdo útočňik vlastně je a jak vypadá. Je nutností vědět, co by mohl mít oblečeného, je podstatné se rozhodnout na základě jeho chování. V následující kapitole je vytvořena jednoduchá metoda, pomocí níž by měl být schopen pracovník komerční bezpečnosti rozpoznat potencionálního útočňika.

9.1 Metoda odhalení útočňika pracovníkem komerční bezpečnosti

Pro vytvoření úspěšné metody k odhalení útočňika ještě před tím, než se útok stane, je důležité se uvědomit, o jakou oblast se jedná. V prvním případě je nutností si uvědomit, že útočňikem může být naprosto kdokoliv. Hrozba přichází z venku ale také zevnitř objektu. Nutností je, zaměřit se na abnormality a osoby nezapadající do daného prostředí. Pokud se jedná na příklad o letiště, bylo by zvláštní, pokud by se po letišti volně pohybovala osoba v modrých montérkách vypadající jako technik, když techničtí pracovníci na zdejší letišti mají pracovní oblečení červené. Taková osoba se pak může zdát podezřelá a je nutností se na ni zaměřit. Dalším podezřelým znakem se může zdát abnormální aktivita. Kupříkladu pokud se dotyčná osoba na určitém místě nachází podezřele často. Ve chvíli, kdy pracovník komerční bezpečnosti spatřil podezřelou osobu, je potřeba se zaměřit na chování. Zaměřit se na případnou nervozitu či zlost a v daném chování se snažit najít již zmíněný cyklus. Pokud se více kroků shoduje a postupuje, je pravděpodobné, že se jedná o útočňika. [40]

Pro odhalení útočňika zvolme tedy následující postup.

1. Detekce abnormality, podezřelého chování
2. Sledování podezřelé osoby
3. Vyzkoušení podezřelé osoby – reakce na oční kontakt
 - Zdali se podezřelá osoba pokusí skrýt
4. Konfrontace – Dotazování
5. Opatření

Pokud však pomineme objektové záležitosti a zaměříme se na ochranu osob, bude zapotřebí tuto metodu trochu změnit, a to především směrem k chování útočňika. Abychom mohli útočňika efektivně odhalit, je zapotřebí využít informace získané z analýzy útoků z předešlé

kapitoly. Vyšlo najevo, že většina útočníků jsou muži, avšak metoda musí platit na ženy stejně tak dobře jako na muže. Je také nutností zaměřit metodu na kohokoliv, jelikož útočníkem může být kdokoliv. Vzhledem k tomu, že nelze s přesností určit motiv útočníka, tím pádem nelze přesně určit kdo zaútočí, je zapotřebí metodu zaměřit právě na chování útočníka z pohledu fyzického i verbálního.

Pokud se zaměříme na fyzickou aktivitu podezřelé osoby, je nutné dát si pozor na postoj, obličej, a především ruce podezřelého. Pokud se člověk chystá zaútočit, jeho postoj se změní. Jedná se především o takzvané široká ramena. Útočník chce ukázat, že je vyšší, silnější a svou dominancí ukazuje, že je to on, kdo zvítězí. V tu chvíli se i v obličejí mění pohled na agresivní. V takovém případě lze očekávat, že přijde odstrčení a následovně úder. Pokud chce útočník někoho udeřit, sevře pěst. Co se týče chování z verbálního hlediska, již bylo zmíněno, že vždy předchází fyzickému útoku, a to zpravidla vulgarismy a jinými poznámkami. A právě tohle všechno jsou náznaky, které se dají využít k rozpoznání pravděpodobného útočníka.

Jak je možné vidět v předešlých kapitolách, útočník vždy začal útokem verbálním a ve chvíli, když ho aktuální stav sporu neuspokojil, zaútočil fyzicky. Verbálnímu útoku však předchází pár znaků, které se dají také použít k metodě odhalení. Jedná se především o chůzi a postoj útočníka.

Pokud jsou kupříkladu v jedné ulici dva muži (útočník, oběť), je možné vytvořit metodu právě k této situaci. První muž rychle blížící se ke druhému muži. Pravděpodobně jej zná, nebo něco potřebuje. Při menší vzdálenosti, nutnost sledovat ruce a obličej. Má-li muž v obličejí kamenný výraz a jeho ruce jsou pevné a nikoli uvolněné, musí si první muž dávat větší pozor a hlídat následující kroky přicházejícího muže. Pokud začne přicházející muž nadávat, nebo nějak mávat rukama, je vysoce pravděpodobné, že se chystá k úderu.

Pro odhalení je tedy nutné sledovat:

1. Chůzi podezřelé osoby (rychlá, pomalá)
2. Postoj
3. Výraz ve tváři (kamenný, tunelové vidění)
4. Ruce (sevřené pěsti, držící předmět)
5. Komunikace
6. Útok?

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou identifikace útočníka. Vzhledem k nedostatečným informacím ohledně tohoto téma, se problematika rozdělila na 4 části. První částí bylo vymezení pojmu útok. Definoval se útok jako takový, rozdělil se na útok ozbrojený, neozbrojený, plánovaný či neplánovaný a útok v afektu. Poté co bylo vysvětleno, co je to útok, se definoval sám útočník. Bylo potřeba vysvětlit, kdo to vlastně útočník je. Poukázat na to, jak útočník vypadá, jak se obléká a především, jak se chová. Také bylo potřeba zohlednit jeho pohlaví a věk. Útočník se dále rozdělil na určité oblasti, jako například stalker, násilník, lupič, terorista, organizovaní zločinci a tak dále. Poté, co bylo vysvětleno, kdo je to útočník, bylo potřeba zjistit, co je jeho cíl. Bylo zjištěno že útočníkův motiv je různý, závisle na tom, jedná-li se útok plánovaný či neplánovaný. Může se jednat o příležitost, které útočník pouze využije, nebo také msta. Poté se zaměřilo na oběť. Oběť byla definována pouze okrajově, jelikož se práce zabývá útočníkem. V praktické části se provedla kompilace informací z dotazníkového šetření, soudních případů, policejních zpráv, kvalifikačních prací a jiných internetových zdrojů. Na základě těchto poznatků byla vytvořena ucelená charakteristika útočníka. Ve chvíli, kdy byl útočník charakterizován, bylo možné vytvořit jednoduchou metodu, pomocí které by pracovním komerční bezpečnosti měl být schopen poznat útočníka. Metoda obsahuje dvě možnosti rozpoznání útočníka, a to na základě místa pravděpodobného útoku, závisle na jeho motivu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] MILLER, Rory. Realita násilí: k čemu jsou bojová umění ve skutečném světě. Praha:Mladá fronta, 2017. ISBN 978-80-204-4401-1.
- [2] Definice zbraně. Iuridictum [online]. Neznámé: Neznámé, 1852 [cit. 2019-04-02]. Dostupné z: <https://iuridictum.pecina.cz/w/Zbra%C5%88>
- [3] MALÁNÍK, Zdeněk. Útok: Prezentace z předmětu Speciální tělesná příprava. Zlín, 2018.
- [4] Gentiuno [online]. 14.09.2015 [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <http://www.gentiuno.com/14/09/2015/ricardo-angoso-razones-del-auge-de-la-extrema-derecha-en-europa/>
- [5] FIALOVÁ, Markéta. Statistika trestných činů [online]. 15. února 2019 [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statistika-kriminality-za-rok-2018.aspx>
- [6] IStock [online]. [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <https://www.istockphoto.com/photo/man-with-gun-stealing-young-woman-handbag-gm1039277172-278216776>
- [7] IStock [online]. [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <https://www.istockphoto.com/photo/person-stealing-purse-from-handbag-gm917895892-252511255>
- [8] DeníkCZ: Násilník [online]. 15.02.2017 [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/krimi/z-domaciho-nasili-je-tezka-cesta-ven-tyrane-ze-strachu-brani-sveho-agresora-20170215.html>
- [9] PAPEŽOVÁ, Zdeňka. Stalking. Policie.cz [online]. [cit. 2019-08-09]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/prevence-stalking.aspx>
- [10] PONCZOVÁ, Klára. Vlastnosti psychopata. Flowee [online]. 12.10.2018 [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <https://www.flowee.cz/clovek/5228-sedm-nebezpecnych-vlastnosti-podle-kterych-bezpecne-odhalite-psychopata>
- [11] Gilbert Ramsay (2015) Why terrorism can, but should not be defined, Critical Studies on Terrorism, 8:2, 211-228, DOI: 10.1080/17539153.2014.988452
- [12] SONAIKE, Kolarele. Bezvýhodná situace [online]. [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <https://www.greatspeech.co/homeless/>
- [13] ŠTEINEROVÁ, Jana. Slovní rozepře – fyzický útok. Policie.cz [online]. 1. února 2019 [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/slovni-rozepre-se-zmenila-na-fyzicky-utok.aspx>
- [14] RÖSSLEROVÁ, Jana. Rasový útok. Policie.cz [online]. 13. prosince 2013 [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/rasovy-utok-mladiku-v-autobusu.aspx>

- [15] ŠTEFFLOVÁ, Hana. Fyzický útok [online]. 11. září 2013 [cit. 2019-08-09]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/uzemni-utvary-sprava-zapadoceskeho-kraje-zpravodajstvi-fyzicky-utok.aspx>
- [16] SUCHÁNKOVÁ, Vlasta. Sexuální útočník. Policie.cz [online]. 18. dubna 2018 [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/obvinili-muze-z-vydirani-loupezi-a-sexualnich-utoku-na-nekolik-zen.aspx>
- [17] PEŠAVOVÁ, Anna. Útok na pouti. Policie.cz [online]. 14. srpna 2012 [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/utocnik-muzi-zlomil-dva-zuby.aspx>
- [18] usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. března 2008, sp. zn. 6 Tdo 339-2008
- [19] usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2013, sp. zn. 3 Tdo 825/2013-48
- [20] usnesení Nejvyššího soudu ze dne 09. 06. 1957, sp. zn. 4 Tdo 181/57
- [21] usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28.02.2007, 5 Tdo 162/2007
- [22] usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25.03.2010, sp. zn. 6 Tdo 69/2010
- [23] usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14.09.2016, 7 Tdo 794/2016
- [24] ADAMS, Ronald J. Jak přežít v betonové džungli: zkušenosti amerických policistů v boji se zločinem. Praha: Armex, 2001. ISBN 80-862-4419-9.
- [25] ŠTEPANOVSKÝ, Michal. Zhodnocení rizik konfliktů a útoků na pořádkové jednotky Policie ČR. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2017, 61 s. Dostupné také z: <http://hdl.handle.net/10563/41620>. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta logistiky a krizového řízení, Ústav krizového řízení. Vedoucí práce Dvořák, Jiří.
- [26] Agresor v Krkonoších. Aha! [online]. [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <https://www.ahaonline.cz/clanek/musite-vedet/144830/agresor-v-krkonosich-zbil-lyzare-v-kabine-lanovky.html>
- [27] Útok sekerou. Novinky.cz [online]. [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/zahranicni/amerika/351580-muz-v-queensu-zautocil-na-policisty-sekyrou.html>
- [28] Útok s nožem. Zprávy EXTRA [online]. [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <http://zpravy-extra.cz/krimi/video-policie-zverejnila-video-na-kterem-je-zachycen-v-metru-utocnik-ktery-porezal-cestujiho-na-krku/5858>
- [29] Vyloupení benzínové stanice. Policie [online]. [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/lupic-zautocil-na-obsluhu-benzinky.aspx>

- [30] ČAKRT, Michal. Typologie osobnosti pro manažery: manažerské styly, rozhodování, komunikace, konflikty, týmová práce, time management a změny. 2., rozš. a přeprac. vyd. Praha: Management Press, 2009. ISBN 978-80-7261-201-7.
- [31] NOVÁK, Tomáš. Testy osobnosti. Praha: Grada, 2004. Psychologie pro každého. ISBN 80-247-0145-6.
- [32] GRUBER, David. Zlatá kniha komunikace. Ostrava: Repronis, 2005. ISBN 80-732-9092-8.
- [33] CHÁBA, Karel. Verbální zneužívání. Partnerske-vztahy.eu [online]. 25. října 2017 [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <https://www.partnerske-vztahy.eu/jak-se-branit-verbalnimu-zneužívání/>
- [34] POLICIE ČR. Agresivní taxikář [online]. 5. června 2017 [cit. 2019-08-09]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=B9qQllFozlQ>
- [35] Napadení revizora [online]. 14. října 2013 [cit. 2019-08-09]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=Vmp0Ev3TgF0>
- [36] Napadení kurýra [online]. 23. prosince 2016 [cit. 2019-08-09]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=GGiHVRSZ8jo>
- [37] POLICIE ČR. Brutální napadení seniora [online]. 23. března 2017 [cit. 2019-08-09]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=rEgWTFxFG_E
- [38] KARÁSEK, David. Mýty o zbraních: Statistika vražd palnou zbraní [online]. 26. září 2011 [cit. 2019-05-21]. Dostupné z: <https://gunlex.cz/zbrane-a-legislativa/myty-a-fakta/14-myty-a-fakta-o-zbranich>
- [39] DRBOHLAV, Andrej. Psychologie sériových vrahů: 200 skutečných případů brutálních činů sériových vrahů současnosti. Praha: Grada, 2013. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4371-4.
- [40] LAPKOVÁ, Dora. Detekce podezřelého chování: Presentace v rámci předmětu SBT. Zlín, 2019.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. Vzhled útočníka [4]	15
Obr. 2. Statistika trestných činů [5]	17
Obr. 3. Zloděj [6]	18
Obr. 4. Lupič [7]	18
Obr. 5. Násilník [8]	19
Obr. 6. Bezvýchodná situace [12].....	24
Obr. 7. Místo útoku.....	30
Obr. 8. Způsob útoku	31
Obr. 9. Oběti útoku	32
Obr. 10. Zbraň.....	33
Obr. 11. Tvrzení o útoku.....	34
Obr. 12. Tvrzení o útočnickovi.....	35
Obr. 13. Útočník 1 [26].....	42
Obr. 14. Útočník 2 [27].....	42
Obr. 15. Útočník 3 [28].....	43
Obr. 16. Útočník 4 [29].....	44
Obr. 17. Verbální zneužívání [33]	45
Obr. 18. Statistika vražd palnou zbraní [38]	48
Obr. 19. Cyklus před útokem [40]	51